

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: Финансијским планом РФ ПИО за 2022. годину на име друштвеног стандарда корисника пензија опредељено је 649.476.000 динара. Од тог износа за финансирање трошкова рехабилитације пензионера у бањама биће издвојено 552.054.600 динара

КОНТАКТ ЦЕНТАР

Радним данима
8-15h

0700/017-017

по цени локалног позива

011/3060-680

за позиве са мобилног
телефона и из иностранства

И ОВЕ ГОДИНЕ ПЕНЗИОНЕРИ БЕСПЛАТНО У БАЊЕ

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

И ОВЕ ГОДИНЕ ПЕНЗИОНЕРИ
БЕСПЛАТНО У БАЊЕ

ДИРЕКТОР:

Драгана Калиновић

РЕДАКЦИЈА:

Милена Јовановић
Париска бр. 9,
11000 Београд,
011/2030-742
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:

011/2030-743
факс: 2638-201

РЕДАКЦИЈА ЗА ВОЈВОДИНУ:

Мирослав Мектеровић
Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@pio.rs

ШТАМПА:

Штампарија
ЈП „Службени гласник“
Београд

ОГЛАШАВАЊЕ:

011/2030-743

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:

www.pio.rs/glasosiguranika

Прича о ћирилицы

Пре неколико дана, 24. марта, почела је примена Закона о употреби српског језика у јавном животу и заштити и очувању ћириличног писма као матичног писма.

Одредбе овог закона којим се, дакле, уређује службена употреба језика и писама, не искључују употребу и језика и писама националних мањина истовремено са српским језиком и ћириличким писмом, у складу са законом.

Српски језик и ћирилично писмо, као матично, према Закону, обавезно се употребљавају у раду државних органа, органа аутономних покрајина, градова и општина, установа, привредних друштава и других организација кад врше јавна овлашћења, затим у раду јавних предузећа и јавних служби, као и у раду других организација кад врше послове утврђене законом којим се уређује службена употреба језика и писама.

И Фонд ПИО, као организација обавезног осигурања, обавезан је да у свом раду примењује одредбе Закона, те су сва акта Фонда – решења, уверења, потврде, обрасци, дописи, одлуке, правилници и друго, као и обележја назива институције, седиште, лого и часопис „Глас осигураника“ на српском језику и ћириличким писмом.

Ћирилица се, иначе, данас користи као једино или једно од неколико писама за више од 50 језика, међу којима су, поред српског, руског, бугарског, и казахстански, киргиски, таџички (дијалект персијског), узбекистански и други. Да ли су творци прве словенске азбуке, два учена Грка из Солуна, браћа Константин – Ћирило и Методије, слутили да ће њихово писмо бити тако прихваћено и раширено не знамо, али се извесно зна да су у другој половини 9. века за

потребе ширења хришћанства међу словенским народима њих двојица створили нову азбуку користећи слова из грчког алфабета и додајући нова која су одговарала словенским гласовима. Верује се да је то прво писмо била глагољица из које се врло брзо развила лакша и практичнија ћирилица чији настанак се, према преовлађујућој школи мишљења, везује за најзначајнијег ученика солунске браће, Климента Охридског.

Иако се у причи о Ћирилу и Методију често мешају историја и легенда, не доводи се у питање њихов допринос стварању словенске писмености, чији почеци нису нестали у тмини времена, већ се сасвим јасно разазнају, па су познате чак и прве речи записане новим писмом: „искони бе слово“ – у почетку беше реч.

Једно од признања „Гласу осигураника“ за неговање српског језика и традиције

Ћирилово писмо је значајно не само зато што је прво словенско него и зато што спада међу најсавршенија писма која су до тада створена. Као идеално фонетско писмо, у коме сваки знак (слово) има утврђену гласовну вредност, Ћирилова азбука била је модел за којим су ишли и творци других словенских азбука или реформатори постојећих. Најзначајнији реформатор, по многим теоретичарима и оснивач српске филологије, Вук Стефановић Караџић, довршио је реформу азбуке од 30 слова, коју данас користимо, засновану на строго фонолошком принципу. Вук је поставио и начело да у књижевном језику треба да постоји само оно што се налази у народном говору.

А пошто се језик развија у складу са различитим наменама и начинима употребе, савремена српска лингвистика данас препознаје неколико језичких стилова: научни, књижевноуметнички, публицистички (новинарски), (раз)говорни и административни стил. Овај последњи у свом раду користи и Фонд ПИО који се, да се вратимо на повод приче, на време технички припремио за примену новог закона и обезбедио да се комплетна писана пословна комуникација са свим правним и физичким лицима обавља у складу са њим.

М. Јовановић

ОДРЖАНА СЕДНИЦА УПРАВНОГ ОДБОРА ФОНДА ПИО

Више средстава за друштвени стандард пензионера

Председник УО РФ ПИО Данило Вујичић, директорка Фонда Драгана Калиновић, директор ПФ Славко Имрић, заменик директора РФ ПИО Реља Огњеновић и заменик директора РФ ПИО Александар Милошевић

Управни одбор Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, на седници одржаној 30. марта 2022. године, усвојио је предлог Одлуке о трошковима рехабилитације корисника пензија и цени смештаја пратиоца, по установама, по дану боравка. Финансијским планом Републичког фонда ПИО за 2022. годину на име друштвеног стандарда корисника пензија планирана су средства у износу од 649.476.000 динара.

– Од тог износа за финансирање трошкова рехабилитације корисника пензија у здравствено-стационарним установама и бањско-климатским лечилиштима ове године биће издвојено 552.054.600 динара, односно 85 одсто од укупних средстава одређених према Правилнику о друштвеном стандарду корисника пензија РФ ПИО. Преосталих 15 одсто, односно 97.421.400 динара, намењено је за финансирање културних и спортско-рекреативних манифестација чији је циљ подстицање интеграције старијих у друштво, као и за солидарну помоћ корисницима са најни-

жим пензијама, која се додељује у пакетима са животним намирницама и средствима за хигијену, односно у производима за које се сами корисници изјасне да су им неопходни. Желим да подсетим да је прошле године на име друштвеног стандарда пензионера било издвојено око 557 милиона динара док је ове године тај износ виши за преко 92 милиона динара – рекао је заменик директора Фонда ПИО Реља Огњеновић.

Према Правилнику о друштвеном стандарду корисника пензија РФ ПИО, Фонд сваке године на име друштвеног стандарда пензионера издваја 0,1 одсто од својих прихода.

– Стално повећање износа средстава које Фонд одређује за ту намену је још један очигледан показатељ раста изворних прихода Фонда. На основу добрих резултата наплате доприноса у 2021. години увећане су планске величине изворних прихода Фонда за 2022, а позитиван тренд наплате доприноса настављен је и од почетка 2022. године. У том смислу је реално очекивати да ће се и у 2022.

години приходи остварити на нивоу вишем од планираног. Иначе, укупни приходи и приманања Фонда за ову годину предвиђени су у износу 789,97 милијарди динара. Очекивани приходи од доприноса су 662,4 милијарде динара, и учествују у финансирању Фонда са 83,9 одсто. Што се тиче дотација и трансфера из буџета Републике Србије, на име недостајућих средстава планирано је 125,48 милијарди динара, што представља учешће у укупним приходима од 15,9 одсто. Овој све бољој структури финансирања доприносе стабилни економски основи у држави, повећана привредна активност, повећан број запослених и веће зараде – нагласио је Реља Огњеновић.

Очекује се да ће оглас за упућивање корисника на бесплатну рехабилитацију у бањама и РХ центрима бити расписан почетком априла.

Средства за бесплатан опоравак пензионера у бањама, према Правилнику о друштвеном стандарду корисника пензија, распоређују се по филијалама Фонда и општинама на подручју филијале, по врсти пензије (старосна, инвалидска, породична), сразмерно броју корисника пензија чије пензије не прелазе износ просечне, односно најниже пензије према последњем расположивом податку. Да подсетимо, за трошкове рехабилитације пензионера у здравствено-стационарним установама и бањско-климатским лечилиштима прошле године је издвојено 473,63 милиона динара и у бање је на опоравак о трошку Фонда отишло укупно 15.435 корисника пензија. С обзиром на одређена средства и просечне цене, очекује се да ће ове године већи број пензионера моћи да оде на бесплатан бањски опоравак.

Ј. Томић

Усвојен Програм рада за 2022. годину

Управни одбор РФ ПИО је, на седници од 17. марта, разматрао и усвојио Програм рада Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање за 2022. годину, који је конципиран као преглед активности чијом реализацијом ће се допринети остварењу стратешких циљева Фонда – унапређењу ажурности у спровођењу пензијског и инвалидског осигурања и унапређењу техничко-технолошке подршке основној делатности кроз дигитализацију пословних процеса и проширивање примене електронског пословања на напредним платформама. Реализацијом програмских циљева стварају се услови да Фонд, као институција која је законом овлашћена да омогући грађанима остварење права на пензију и осталих права из ПИО, то ради на бржи начин и квалитетно, уз поштовање свих норми, процедура и прописа, као и да корисницима омогући и надаље редовну исплату пензија и осталих права из пензијског и инвалидског осигурања.

ПОТПИСАН СПОРАЗУМ О СОЦИЈАЛНОЈ СИГУРНОСТИ ИЗМЕЂУ СРБИЈЕ И ТУНИСА

Обухваћене све области социјалне сигурности

Споразум о социјалној сигурности између Републике Србије и Републике Тунис, којим се регулишу све области социјалне сигурности грађана обе земље, потписан је 28. марта ове године у Београду. Споразум су потписали министар социјалне политике Републике Тунис, Малек Езахи, и министарка за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Републике Србије, проф. др Дарија Кисић, која је истакла да су билатерални односи Србије и Туниса пријатељски, а да се потписивањем овог споразума поспешује сарадња и продубљује пријатељство две земље.

Кисић је нагласила да Споразум о социјалној сигурности између Србије и Туниса доноси многобројне бенефите за грађане обе земље, који ће бити

Споразум потписали министри Дарија Кисић и Малек Езахи

изједначени у коришћењу права из социјалног осигурања, како на територији земље рада, тако и на територији земље порекла.

Министарка је као веома значајан аспект овог споразу-

ма истакла принцип сабирања стажа осигурања навршеног у државама уговорницама код остваривања права из пензијског и инвалидског осигурања и здравственог осигурања.

Министар Малек Езахи је рекао да се потписивањем Споразума о социјалној сигурности, који је од великог значаја за грађане обе земље, јачају пријатељски односи Туниса и Србије и изразио уверење да ће сарадња у наредном периоду бити још јача, нарочито у области социјалне заштите.

Езахи је захвалио Србији на подршци Тунису у борби против ковида 19 и на донацији вакцина које су биле од великог значаја за грађане те земље.

Сада предстоји ратификација Споразума у парламентима обе земље, утврђивање двојезичних образаца и друге административне активности како би се створили услови да се уговор по ступању на снагу несметано спроводи.

Г. О.

Нови члан Управног одбора Фонда ПИО

За новог члана Управног одбора Републичког фонда ПИО решењем Владе Републике Србије именован је Милан Ненадић (на слици), пензионер из Новог Сада.

Милан Ненадић рођен је 1937. године у Бачкој Тополи. Гимназију је завршио у Суботици а Економски факултет у Сарајеву. Радио је у Среском заводу за социјално осигурање, у Земљорадничкој задрузи Бачка Топола, Републичком заводу за друштвено планирање у Београду, затим као начелник за привреду и финансије у локалној самоуправи у Лучанима, а највећи део радног стажа – 30 година, остварио је у пензијском и инвалидском осигурању, најпре у СИЗ-у за ПИО, а када је формиран РФ ПИО именован је за директора Дирекције за Војводину.

Милан Ненадић је у пензији од 2002, а више година обавља функцију председника Савеза пензионера Војводине.

Г. О.

За услуге социјалне заштите и бољи положај ОСИ

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања потписало је, 18. марта 2022, са представницима 146 локалних самоуправа уговоре о наменским трансферима, којима је за развој услуга социјалне заштите на локалном нивоу одређено укупно 500 милиона динара.

Министарка за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, проф. др Дарија Кисић, рекла је да је расподела средстава локалним самоуправама пример заједничког рада на развоју услуга социјалне заштите и усмеравања подршке онима којима је помоћ најпотребнија.

– Надамо се да ће до краја године бити обезбеђена и додатна финансијска средства за ову врсту подршке, пошто се показало да овакав начин рада и наменски трансфери и те како дају резултате – истакла је Кисић и додала да је, имајући у виду досадашње реализације наменских средстава, видљиво да је сва-

ки динар уложен тамо где је било потребно, те да је сигурна да ће тако бити и ове године.

Ово је седма година како се додељују наменска средства за развој услуга социјалне заштите да би се омогућило јединицима локалних самоуправа да даље развијају постојеће и да покрену нове функционалне услуге на локалном нивоу.

Истог дана министарка за рад проф. др Дарија Кисић потписала је са представницима 33 савеза удружења особа са инвалидитетом уговоре о подели 250 милиона динара, који су додељени путем Програмског конкурса за унапређење особа са инвалидитетом за 2022. годину.

Овим конкурсом је подржан рад 33 савеза удружења особа са инвалидитетом, са више од 500 локалних организација на територији целе Србије ужавајући њихов допринос унапређењу положаја ОСИ.

Г. О.

ЧЛАН 15 ЗАКОНА О ПЕНЗИЈСКОМ И ИНВАЛИДСКОМ ОСИГУРАЊУ

До стажа самосталном уплатом доприноса

Законом о пензијском и инвалидском осигурању, тачније одредбама члана 15 овог Закона, омогућено је свим заинтересованим лицима да сами уплаћују доприносе за ПИО. Сва лица која су на овај начин укључена у осигурање остварују стаж осигурања који је изједначен са другим основима осигурања и урачунава се како за испуњење услова за стицање права на пензију, тако и за утврђивање месечног износа пензије. Требао би нагласити да здравствена заштита није обухваћена овим осигурањем.

Закон прописује одређене услове за укључивање у добровољно осигурање. Пре свега, лице које подноси захтев за стицање својства осигураника по члану 15 Закона о ПИО не може да буде корисник права на пензију или да буде осигураник по било ком другом основу. То практично значи да је добровољно укључење у обавезно осигурање доступно само грађанима Републике Србије који нису већ стекли право на било коју врсту пензије и који нису запослени, односно не обављају самосталну или пољопривредну делатност. У току поступка који се води по захтеву будућег осигураника ове чињенице се обавезно проверавају и ако се утврди да подносилац захтева има регистровану пријаву на осигурање која из било ког разлога није „затворена“ одговарајућом одјавом, неопходно је претходно спровести поступак који се односи на то осигурање како би се са сигурношћу утврдило да је оно заиста престало. Уколико је лице пријављено по основу обављања самосталне делатности, биће потребно да достави доказе из надлежног регистра (најчешће је то Агенција за привредне регистре) да самосталну делатност више не обавља, док у случају да је у питању запослење правна ситуација може да буде и доста

компликованија. Могуће је да одјава не постоји због пропуста али и да је послодавац престао са радом, што отежава утврђивање чињеница. У таквим случајевима потребно је прибавити све расположиве доказе о трајању запослења (радна књижица са уписаним даном почетка и престанка запослења, решење о престанку радног односа, решења о годишњим одморима, оверена здравствена књижица и сл.) како би се правилно регистровала одјава са осигурања. Такође, проверава се и да ли је код осигураника већ наступио неки од осигураних случајева по основу којих се остварује право на пензију. На пример, уколико је код осигураника већ утврђен потпуни губитак радне способности, осигураник ће моћи да стекне својство добровољног осигураника али му се стаж навршен по том основу неће сабирати у стаж потребан за остваривање права на инвалидску пензију. Наиме, Законом је прописано да уколико је неки од осигураних случајева већ наступио, лице може да стекне својство осигураника само за случајеве који нису наступили. У нашем примеру, осигураник који има потпуни губитак радне способности може на овај начин да оствари стаж осигурања по осно-

ву ког ће остварити само право на старосну пензију када испуни услове за утврђивање тог права.

Закон прописује и да се својство осигураника стиче најраније 30 дана пре подношења захтева. Дакле, није могуће повезати стаж у неким ранијим периодима када је осигураник био незапослен. Подносилац на обрасцу захтева обавезно наводи датум од кога жели да стекне својство осигураника, при чему је потребно да узме у обзир и ову законску одредбу. Уколико је од престанка претходног осигурања прошло више од 30 дана, стаж неће моћи да буде „повезан“, о чему сви заинтересовани треба да воде рачуна како не би пропустили тај рок уколико желе да им стаж осигурања буде у континуитету. Ово је веома важно у случајевима подносилаца захтева за признавање права на старосну пензију који нису потпуно сигурни да имају довољно стажа осигурања за утврђивање тог права, а престало им је осигурање – најчешће радни однос. Такви осигураници могу уз захтев за пензију да поднесу и захтев за укључивање у добровољно осигурање, условно, при чему ће им се својство осигураника утврдити само у случају да без тог стажа услови за пензију нису испуњени, а у мини-

мално потребном трајању за испуњење услова. Подношење захтева након више од 30 дана од престанка осигурања значи и касније укључење у осигурање, па и касније испуњење услова за пензију.

При подношењу захтева за добровољно приступање обавезном осигурању на захтеву се наводи и основица за коју се лице опредељује, односно на коју ће плаћати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање. Основ за одређивање основице осигурања је просечна зарада запослених у Републици Србији у кварталу који претходи подношењу захтева, а подносилац захтева се опредељује за проценат од тог основа који не зависи од стручне спреме, и може да буде у распону од најмање 35 одсто до максимално петоструког износа просечне зараде у Републици. На основу изабране основице одређује се месечни износ доприноса, а та основица ће утицати на месечни износ пензије. Осигураник основицу може да бира тако да одговара зарадама које је претходно остваривао, али ће у сваком случају пресудну улогу имати могућности осигураника у погледу редовног плаћања доприноса. По подношењу захтева за укључивање у осигурање,

доноси се решење које се подносиоцу доставља на адресу пребивалишта. У том решењу наведен је датум почетка осигурања, изабрана основица и месечни износ доприноса, као и број рачуна на који се врши уплата, са позивом на број који се уписује на уплатници. Уколико у току трајања осигурања лице одлучи да промени основицу осигурања, то је могуће учинити подношењем одговарајућег захтева, с тим што се основица мења од дана подношења таквог захтева па и о томе треба водити рачуна. У 2022. години најнижа основица осигурања је 30.880 динара, а осигураници који се определили за ову основицу месечно ће уплаћивати 7.720 динара. Особе осигуранике на овај начин треба редовно да измирују допринос. Обавеза уплате доприноса доспева 15. дана у месецу за претходни месец а уколико се доприноси не плате у року од шест месеци од дана доспелости, осигуранику се утврђује престанак осигурања са даном до када су доприноси редовно уплаћени. Накнадне уплате извршене по истеку наведеног рока не узимају се у обзир.

Добровољно обавезно осигурање траје све док се решењем не утврди његов престанак, најчешће по захтеву самог осигураника. Престанак осигурања може се утврдити и по службеној дужности, у случају да осигураник стекне својство осигураника по неком другом основу или у случају нередовног плаћања доприноса. Подношење захтева за пензију сматра се и захтевом за престанак добровољног осигурања, с тим што ће се у том случају ценити услов за утврђивање права како се не би осигурање прекинуло пре него што осигураник наврши довољно стажа за остваривање права на пензију. Сваки осигураник који сам уплаћује допринос може у организационим јединицама Фонда да затражи проверу уплаћених доприноса како би знао до ког датума су доприноси плаћени, односно да ли постоји дуг по том основу, што је нарочито пожељно у случају када ова обавеза није извршавана у дужем периоду како би се избегло нежељено прекидање осигурања.

М. Мирић

СЛУЖБА РФ ПИО СТАРА ПАЗОВА У НОВИМ ПРОСТОРИЈАМА Сви запослени на једној локацији

Од 7. марта 2022. године Служба Филијале РФ ПИО Сремска Митровица у Старој Пазови почела је са радом на новој адреси, у улици Краља Петра I Карађорђевића број 2. Организациона јединица Стара Пазова била је до 2010. године испостава Филијале Сремска Митровица, а 2010. је добила статус службе којој припада и канцеларија службе у Инђији, и територијално обухвата сва насеља у општинама Стара Пазова и Инђија. Служба Стара Пазова, према броју

Драгана Ивковић, помоћник директора у Служби филијале

корисника и осигураника које опслужује, једна је од већих служби Фонда ПИО. У њој раде 22 запослена који тренутно обављају послове за 29.314 осигураника и 12.061 корисника права, односно пензионера. Канцеларија у Инђији покрива 16.208 осигураника и 8.577 корисника. У Инђији се налазе

Шалтер сала отворена за странке сваког радног дана

писарница за пријем захтева и служба за вођење матичне евиденције.

Просторије које користи Служба Стара Пазова налазе се на првом спрату зграде а Служба располаже са 12 канцеларија и шалтер салом. Осим пријема захтева за остваривање права из пензијског и инвалидског осигурања и пријаве и одјаве са осигурања, у шалтер сали се обављају и послови исплате права, издавања разних уверења и потврда, овера докумената, издавање пин кодова за грађане.

– Веома смо срећни што смо коначно добили овако лепе и условне просторије за рад. Пословни простор нам је општина уступила на коришћење без накнаде, на дужи временски период, и заиста председнику општине Стара Пазова, Ђорђу Радиновићу, дугујемо велику захвалност – рекла је Драгана Ивковић, помоћник директора у Служби филијале.

Она је објаснила да је раније Служба Стара Пазова била подељена на две локације –

Исплатна служба налазила се на једној, а Одељење за матичну евиденцију на другој локацији, и да је пријем захтева био сваког дана али је исплата била само понедељком и средом, те су странке биле принуђене да се шетају.

– Пазовчани су углавном самосталци и пољопривредници, важно нам је да можемо да их услужимо одмах када нам се обрате, што је сада могуће, с обзиром на то да се сви запослени налазе на једној локацији. И за странке и за запослене ово је много условнији простор – додала је Драгана Ивковић.

У новим пословним просторијама омогућен је већи комфор за запослене јер у канцеларијама ради углавном по двоје људи, али и лакше пружање услуга странкама. Рад са странкама је сваког дана, на једном месту, на три шалтера: пријем захтева, шалтер исплате и шалтер за пријаве и одјаве. За Службу Стара Пазова у плану је и пресељење архивске документације у најскоријем периоду.

Г. О.

Нови директор Филијале РФ ПИО Прокупље

Никола Копривица, дипломирани правник, нови је директор Филијале Фонда ПИО Прокупље. Рођен је 1984. године, гимназију је завршио у Прокупљу а студирао је на Правном факултету у Нишу и Правном факултету у Новом Саду.

У Општинској управи Прокупље радио је од 2009. године на различитим пословима

у више одељења. Године 2015. постаје руководилац Одељења за локалну пореску администрацију, а након тога и начелник Општинске/Градске управе. Пре преласка у Фонд ПИО Никола Копривица је обављао дужност помоћника градоначелника Прокупља за област туризма.

Положио је државни стручни испит у Министарству

државне управе и локалне самоуправе Републике Србије. Говори енглески језик.

Г. О.

Сигурна будућност компаније

Трајал корпорација обележила је 24. марта 133 године постојања а на свечаности у Крушевцу поводом јубилеја истакнуто је да је претходна година била најуспешнија у историји Трајала. Тим поводом разговарали смо са заменицом генералног директора Трајал корпорације и заменицом председника Управног одбора РФ ПИО, Весном Ковачевић Станковић.

– Са великим задовољством могу рећи да сам пресрећна што је Трајал корпорација, након неуспеле приватизације, успела да опстане и да уместо сигурног стечаја слави 133 године постојања. Бугарски власник капитала нам је раскидом приватизације у децембру 2013. оставио 109 милиона евра дуга, девастиране погоне, фабрике без залиха робе, неодржавану опрему, вишак радника, продату фабрику ауто гума која је представљала основну делатност Трајала, као и губитак свих војних и других дозвола и сертификата, неповезан стаж за 1.620 запослених, хипотеке на преостале четири фабрике које послују у оквиру корпорације и залог на покретним стварима у све четири фабрике – подсећа Весна Ковачевић Станковић и истиче да је данас, девет година касније, Трајал регулисао дуг, скинуо хипотеке и ручну залогу са опреме у фабрикама, да све фабрике раде у пуном капа-

Весна Ковачевић Станковић

цитету, инвестирало се у нове пројекте и погоне а чак 133 радника је добило нове уговоре о раду.

Према њеним речима, све то не би било могуће без свесрдне помоћи председника Александра Вучића који је препознао капацитете Трајала и дао му шансу да не оде у стечај, државе која је подржала УППР Трајал корпорације и Закључцима Владе дала препоруку државним повериоцима да своја потраживања према Трајалу конвертују у капитал друштва, као и безрезервне помоћи Крушевљанина Братислава Гашића који је, како наводи, усмеравао и подржавао кад год је то било неопходно.

– Срећни смо што смо заједничким немерљивим залагањем руководства и запослених оправдали ту подршку. О томе најбоље говори захвалница председника синдиката генералном директору, Милошу Ненезићу. Срећна сам што смо оправдали и подршку Фонда ПИО, који је конвертовао неплаћене обавезе Трајала до септембра 2018. године на име пореза и доприноса у капитал и на тај начин омогућио да се запосленима повеже стаж и људи оду у заслужене пензије. Трајал корпорација је узвратила, измирује све своје обавезе, и према РФ ПИО, а сталним пријемом нове младе радне снаге одговорно ствара услове за сигурну будућност компаније. Сви смо свесни, јака привреда је основ и јаке Србије – истиче заменица генералног директора Трајал корпорације, Весна Ковачевић Станковић. **Г. О.**

Дани разговора са Аустријом у Београду и Новом Саду

Међународни саветодавни дани представника Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање и Завода за пензијско осигурање Аустрије биће, након паузе проузроковане пандемијом, одржани 12. априла ове године у Новом Саду и 13. априла у Београду.

Грађани који имају стаж осигурања навршен у Србији и Аустрији и корисници права из пензијског и инвалидског осигурања остварених применом билатералног споразума о социјалном осигурању закљученог између наше земље и Аустрије могу да добију бесплатну правну помоћ или да реше своје недоумице и проблеме у вези са остваривањем права из ПИО 12. априла у Новом Саду, од 9 до 16 часова (просторије Покрајинског фонда у Новом Саду, Житни трг 3), и 13. априла у Београду, од 9 до 16 часова (просторије Службе I Филијале за град Београд на Новом Београду, Булевар уметности 10).

Грађанима ће помоћ и информације пружати саветодавци из аустријског Завода за пензијско осигурање и РФ ПИО Србије.

Сви заинтересовани су у обавези да пријаве учешће и да закажу термин доласка на број телефона 011/2030-745.

Приликом доласка требало би да понесу сву документацију у вези са осигурањем и лична документа. **Г. О.**

Веће пензије из Руске Федерације

Пензијски фонд Руске Федерације, у складу са Споразумом између Републике Србије и Руске Федерације о социјалној сигурности, доставио је информацију да су, сходно одредбама федералног закона Руске Федерације од 28. јануара 2022. године, пензије и фиксне исплате уз пензију корисника пензија који не раде повећане за 8,6 процената.

Према истој одлуци, пензије се усклађују од 1. јануара 2022. године. **Г. О.**

Сврљиг – миленијумски град

Средствима Министарства културе и информисања Републике Србије у 2021. години реализован је пројекат „Сврљиг миленијумски град“.

Основна идеја пројекта била је да дигитализацијом експоната које поседује Завичајна музејска збирка, односно дигитализацијом покретног културног наслеђа пронађеног на територији која гравитира данашњем средњовековном граду Сврљиг, презентује историјски сјај Сврљига кроз векове, од његовог настанка.

Музејска збирка у Сврљигу у својој колекцији има око 2.800 артефаката. Репрезентативни одељак Завичајне музејске збирке постављен је на сајту Центра за туризам, културу и спорт Сврљиг, а збирка је представљена и на друштвеним мрежама.

У част једног миленијума од првог помена имена Сврљига 1019. године на сајту Центра презентована је онлајн изложба „Сврљиг миленијумски град“.

Лесковац: новац Удружењу за помоћ МНРО

Ове, 2022. године град Лесковац ће из буџета издвојити око 31 милион динара на име финансирања 46 пројеката из области социјалне заштите које је поднело 26 ових удружења из лесковачког краја. Тим поводом у Градској управи градоначелник Лесковца, Горан Цветановић, 24. марта уручио је уговоре о финансирању представницима удружења чији су пројекти прошли верификацију надлежне комисије.

У име удружења чији се пројекти финансирају поменути средствима говорила је Александра Јовановић, представник Удружења за помоћ МНРО.

Удружење за помоћ МНРО ће ове године добити око 4,5 милиона динара којима ће кроз четири пројекта (викенд предах смештај, камп животних вештина, проширење капацитета дневног боравка Дуга и подршка Удружењу) бити обухваћено око 225 особа са психофизичким сметњама у развоју и чланова њихових породица.

Дан Српског народног позоришта

Српско народно позориште обележило је свој дан, 28. март, свечаном академијом на сцени „Јован Ђорђевић“. Као и сваке године, овим поводом су додељене годишње награде и медаље „Јован Ђорђевић“ – признања ове институције.

Добитници највише признања, Златне медаље „Јован Ђорђевић“ су Галерија Матице српске, Српска читаоница у Иригу, костимографкиња Српског народног позоришта Марина Сремац и др Зоран Ђерић.

Управник позоришта Александар Станков истакао је бројне успехе СНП-а током 2021, који су крунисани и великим бројем награда на прошлогодишњем Стеријиним позорју, али и највишим државним орденом.

Иначе, Дан Српског народног позоришта је установљен 28. марта 1981. године када је позориште добило нову зграду. То је дан када се сумирају једногодишњи уметнички резултати и награђују најбоља индивидуална и колективна уметничка остварења.

Ниш: двадесет милиона динара за квалитетнији живот инвалида

Градска управа у Нишу расписала је конкурс за финансирање и суфинансирање програма за унапређење и побољшање положаја особа са инвалидитетом које реализују удружења и организације. За те намене из градске касе је издвојено 20 милиона динара а максималан износ по појединачном програму је 1,5 милиона динара.

Конкурс је био отворен до краја марта а организације и удружења којима буду одобрена средства програм ће морати да реализују до краја године.

Иначе, у конкурсима је наведено да град Ниш има право да не употреби сав новац намењен у ове сврхе ако установи да квалитет пријављених програма није задовољавајући и ако ти програми не испуњавају све услове.

Стални посао за медицинске раднике

У Универзитетском клиничком центру у Нишу, почетком марта, 81 здравствени радник (техничари и медицинске сестре) добио је уговор за стални посао. Реч је о радницима који су већ повремено радили на клиникама нишког УКЦ, а посао су добили у склопу акције Министарства здравља и Владе Републике Србије. Уговор о сталном запослењу за ове младе људе значи сигурност и могућност да планирају своју будућност а са друге стране, пријем нових радника је значајно увећање кадровског потенцијала УКЦ, речено је на пригодној свечаности поводом потписивања уговора о раду на неодређено време.

– Ово је велики дан за вас, за Клинички центар и здравство Ниша у целини. Желим да ваше каријере буду успешне, да будете добри и квалитетни радници и људи и да ниједног тренутка не заборавите оно што је најважније у нашем послу – да смо ту због пацијената – поручио је директор Универзитетског клиничког центра Ниш Зоран Перишић и нагласио да је овај потез одговор државе на кризе, али и на захтеве и потребе здравства.

Просечна нето плата у јануару – 70.922 динара

Према саопштењу Републичког завода за статистику, просечна нето зарада у јануару 2022. године износила је 70.922, док је бруто плата (са порезима и доприносима) износила 97.877 динара.

У односу на исти месец прошле године, јануарска плата била је виша номинално за 12,4 одсто, а реално за 3,9 одсто. У односу на децембар 2021. просечна нето плата била је нижа за 0,5, а реално за 5,8 одсто. Медијална нето зарада износила је 53.327 динара, што значи да је половина запослених примила плату нижу, а половина вишу од тог износа.

Зрењанин: отворена амбуланта болнице „Русанда“

Специјална болница за рехабилитацију „Русанда“ из Меленаца, у сарадњи са Општом болницом „Ђорђе Јовановић“ Зрењанин и уз финансијску подршку Покрајинске владе, отворила је амбуланту за бањско лечење пацијената у згради некадашњег Интерног одељења у кругу зрењанинске Опште болнице.

Амбуланта, која је отворена 29. марта, пацијенте прима сваког радног дана, од 15 до 21 час, а они ће моћи да користе све услуге терапеута и све врсте терапија из „Русанде“, осим оних са лековитим блатом.

– На тај начин ће терапијске услуге бити доступније грађанима којима је потребна ова врста рехабилитације. Такође, тиме ћемо грађанима смањити путне трошкове и скратити време потребно за рехабилитацију – рекла је др Зорица Ђулибрк, директорка Специјалне болнице за рехабилитацију „Русанда“.

Симо Салапура, градоначелник Зрењанина (на слици са др Зорицом Ђулибрк) навео је да амбуланта представља нови и модернији вид лечења Зрењанинаца и да ће моћи дневно да прими око 150 пацијената.

Власотинце: помоћ и од надлежног министарства

Током 2022. године локална самоуправа власотиначке вароши из буџета Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања добиће око 3,5 милиона динара наменских средстава на име социјалног збрињавања старијих особа и особа са инвалидитетом.

За услуге социјалне заштите старих и болесних, као и лица са посебним потребама, општина Власотинце из свог буџета издвојиће око 45 милиона динара.

Градски већник СО Власотинце Бобан Петровић за локалне медије је нагласио да је „Власотинце међу првих десет општина у Србији која процентуално својој величини издваја за потребе социјалне и економске заштите ОСИ и старије популације“.

Наменска средства биће утрошена плански на име помоћи у кући старијим и болесним особама, за збрињавање деце са сметњама у развоју, суфинансирање личних пратилаца детета ОСИ, као и за помоћ у кући за старе и изнемогле.

Владимировац: обележен Национални дан књиге

Читањем песама и литерарних радова, ученици и љубитељи писане речи у Владимировцу обележили су и ове године Национални дан књиге. За неке је то био разлог више да посете месну библиотеку, најмлађи да се учлане а старији да се упознају са најновијим издавачким делима. Домаћини су указали на значај књиге, посебно у циљу писмености и бољег споразумевања у којем се данас непотребно користе стране речи.

Под слоганом „Читајмо гласно“, Дан књиге пригодно је обележен 16. марта у ОШ „Први мај“ у Владимировцу. Ученици су читали прозне одломке и песме на српском и румунском језику аутора које ученици читају у оквиру ваннаставног програма. Подршку поменутој манифестацији пружили су наставници српског и румунског језика.

Међународни дан књиге, који се традиционално обележава 28. фебруара, прилика је да се укаже на значај читања, као предуслова добре писмености и очувања језика.

Врњачка Бања: Спомен-соба Бате Стојковића

Поводом 20 година од смрти легендарног југословенског и српског глумца Данила Бате Стојковића, у Амфитеатру у Врњачкој Бањи који носи његово име, 16. марта свечано је отворена и његова Спомен-соба. У соби се налазе Батине личне ствари, књиге које је волео да чита, признања добијена у току богате глумачке каријере, фотеља у којој је волео да одмара и чита до касно у ноћ.

На свечаности организованој испред Летње позорнице, присутне је поздравио заменик председника општине, Иван Џатић, док су успомене на Бату евоцирали његови блиски пријатељи, глумац Милан Цаци Михаиловић и глумица Бранка Петрић, као и Радмила Павловић, наследница Батиних некретнина, која је за спомен-собу и легат поклонила наслеђене ствари од познатог глумца. У име Туристичке организације, поштоваоце лика и дела великана српског и југословенског глумишта поздравио је Иван Трифуновић, а у име Удружења грађана „Данило Бата Стојковић“ сећање на њега присутнима је пренео и Никола Џамић.

За све оне који нису имали ту привилегију прилику да лично упознају Бату, ова меморијална соба омогућиће да осете дух овог боемског и глумачког великана и спознају његову величину.

НАСТАВЉЕНА АКЦИЈА САВЕЗА ПЕНЗИОНЕРА СРБИЈЕ

Додељена опрема и обележен празник

У просторијама Градске организације пензионера Београда, 8. марта ове године, настављена је акција поделе рачунарске опреме и сетова спортских реквизита градским и општинским удружењима пензионера, чланицама Савеза пензионера Србије.

Председник САПЕНС-а уручио опрему Ружици Белановић, в.д. председника ГОП Београд

Домаћин скупа коме су присуствовали председници и представници 17 удружења пензионера градских општина и седам струковних удружења са територије Београда, као и бројни гости, била је вршилац дужности председника ГОП Београд, Ружица Белановић.

Председник Савеза пензионера Србије, проф. др Андреја Савић, у уводном излагању информисао је присутне о најважнијим активностима Савеза у протеклој години али и о плановима за будућност. Председ-

Председник Савеза пензионера Србије, проф. др Андреја Савић, указао на значај сарадње Савеза са РФ ПИО

ник САПЕНС-а је указао и на значај тесне сарадње Савеза са РФ ПИО о чему говоре и акције које заједно спроводе. Фонд ПИО је донирао расходовану рачунарску опрему која је сређена и доведена у исправно стање а, према речима Савића, подела опреме спроведена је по административно-територијалном принципу, при чему су приоритет имала удружења која немају компјутерску опрему или чија опрема је застарела.

– Из средстава предвиђених Правилником о друштвеном стандарду корисника пензија РФ ПИО набавили смо по један спортски сет за свако од 169 општинских и градских удружења, а данас уручујемо

Седница ИО ГОП-а

Осмог марта ове године одржана је и проширена седница Извршног одбора Градске организације пензионера Београда којој су, поред чланова ИО, присуствовали и председници 17 удружења пензионера градских општина. На седници је усвојен извештај о активностима између две седнице Извршног одбора и заказана је редовна Скупштина ГОП-а, која је планирана за 20. април ове године.

спортске сетове удружењима београдских општина – рекао је Андреја Савић.

Секретар Савеза пензионера Србије, Драган Петковић, навео је шта све садрже спортски сетови и потом предао на употребу 20 комплета информатичке и спортске опреме намењене удружењима пензионера чланицама ГОП Београд.

У завршном делу скупа на пригодан начин обележен је Међународни дан жена, а председник Савеза пензионера Србије је присутним дамама одао признање за ангажовање и несебичан допринос унапређењу положаја пензионера, пожелео им добро здравље, срећу и успех и уручио поклоне и цвеће.

Д. Лукић Лазовић

Опрема за удружења пензионера у четири округа

Акција поделе рачунарске опреме и сетова спортских реквизита општинским и градским удружењима пензионера чланицама Савеза пензионера Србије (САПЕНС), настављена је 15. марта у Зајечару и два дана касније, 17. марта, у Ваљево.

У Зајечару је одржан састанак представника САПЕНС-а са председницима удружења Борског и Зајечарског округа и том приликом је осам пензионерских удружења (Зајечар, Бор, Кладово, Неготин, Мајданпек, Књажевац, Сокобања

и Бољевац) добило рачунарску опрему и спортске реквизите. Фонд ПИО, сходно одлуци Управног одбора РФ ПИО, донира удружењима пензионера комплете расходоване рачунарске опреме која је доведена у исправно стање, док је спортску опрему купила Поштанска штедионица. Рачунарска опрема ће омогућити бољу комуникацију и обуку заинтересованих пензионера за рад на рачунару, а реквизите ће користити за спортске активности у складу са својим годинама и здрављем.

Састанку је присуствовао председник Савеза, проф. др Андреја Савић, кога су председници удружења два округа информисали о активностима и предлозима за унапређење рада у наредном периоду.

Удружење пензионера града Ваљева, на челу са Вером Дринчевић, било је домаћин радног састанка представника САПЕНС-а са председницима 14 удружења пензионера из Колубарског и Мачванског округа (из Ваљева, Шапца, Лајковца, Љига, Уба, Осечине, Мионице, Лознице, Малог

Зворника, Љубовије, Крупња, Коцељеве, Богатића и Владимираца).

Председник Савеза пензионера Србије, Андреја Савић, говорио је о активностима Савеза и тежишним правцима деловања у наредном периоду на плану побољшања положаја пензионера.

Секретар САПЕНС-а Драган Петковић објаснио је значај и циљ ове акције и поделио рачунарску и спортску опрему удружењима пензионера ова два округа.

И. В. Вучић, Г. О.

ДУХ КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА
ВОЈВОДИНЕ У ГАЛЕРИЈИ БЕОГРАД

Традиција – неисцрпна ризница

Савршен спој богатог колорита, мириса добре хране и много расположеног света – амбијент је који је успело да оствари Удружење жена „Наше наслеђе“ као организатор манифестације „Ко се лепо носи, тај се и поноси“, која је 19. марта ове године одржана у Галерији Београд.

Овусмотру на којој сужене Срема, Баната и Бачке представиле допринос очувању обичаја својих народа отворила је министарка за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, проф. др Дарија Кисић (на слици горе), која је истакла да је то пример како сви треба да се удруже и заједно раде на очувању традиције и културног наслеђа, јер се заједничким радом може апсолутно све.

– Ви представљате невероватну енергију и показујете истински дух нашег народа, показујете да смо људи великог срца и да смо земља која раширених руку дочекује све – навела је Кисић и подвукла да су жене јаке и храбре и да је прави тренутак да покажу колико су способне да допринесу још бржем развоју Србије.

Министарка за рад је указала и на велики значај оваквих манифестација, којима се чувају име, обичаји, наслеђе, традиција и држава Србија.

Програм смотре почео је колоритним дефилеом учесника, а затим су на Тргу машина у Галерији Београд женска удружења из Војводине показала сву раскош својих ручних радова, народних ношњи, традиционалних јела и посланица, као наслеђе својих предака, али и примену традиционалних заната у савременом модерном стваралаштву.

Посетиоци су имали прилику да разгледају аутентичне пле-

тене, ткане, хеклане, везене, пуствоване рукотворине, а своје играчко и певачко умеће представило је и више војвођанских културно-уметничких друштава.

Пошто је манифестација била изложбено-такмичарског карактера, организовано је такмичење у неколико категорија: поред најлепшег штанда округа, учеснице су се надметале и за најаутентичније рукотворине од плетених, хекланих, везених и трукованих производа, па су се штандови и панои дичили стољњацима, миљеима, јастуцима, марамима, хаљинама... За најлепше и најаутентичније у својој категорији надметале су се и рукотворине од чипке и вуне, као и ткани производи и најоригиналније осликани предмети.

Посебне категорије биле су и оригиналне народне ношње (стара ношња у пару, младеначка...), али и најбоље реконструисане – новоизрађене ношње и употреба традиционалних мотива на савременој одећи.

За све победнике организатор је обезбедио богате награде.

Утисак је општи да су, без обзира на такмичарски карактер, у смотри „Ко се лепо носи, тај се и поноси“ уживали подједнако и посетиоци и учесници, који су били посебно задовољни због прилике да покажу одлике свога краја.

Треба рећи и да организатор, Удружење жена „Наше наслеђе“, окупља више од 70 женских удружења из Војводине, која броје око 1.500 чланица. Како им и само име каже, труде се да одолевају искушењима времена и сачувају од заборава обичаје и културну баштину својих народа.

М. Јовановић

САЈАМ ПРЕДУЗЕТНИШТВА И ЗАНАТСТВА У НОВОМ САДУ

Циљ – сачувати што више радних места

Сајам предузетништва и занатства који је одржан 21. и 22. марта у Конгресном центру „Мастер“ Новосадског сајма окупио је више од тридесет излагача, који су се представили, осим на штандовима, и у оквиру шест стручних панел-дискусија и практичних радионица.

Покрајински секретаријат за привреду и туризам, који је са домаћином – Новосадским сајмом, организовао ову манифестацију, имао је, такође, свој изложбени павиљон. Сајам је био реална прилика и идеално место за добијање одговора на честа питања – како пронаћи одговарајућу финансијску подршку, како развити посао и ојачати га, како стићи до купаца производа, како продати услугу...

Др Ненад Иванишевић, покрајински секретар за привреду и туризам, свечано је отворио Сајам.

– Имамо јасан циљ, да помогнемо људима да изађу на тржиште. Важно је рећи да је наступ учесника на овом сајму бесплатан, а наша идеја јесте да осветлимо и занатство и предузетништво и да им помогнемо на разне начине. Као директна помоћ привреди је опредељено око 400 милиона

динара, што туризму, што самој привреди за субвенционисање куповине репроматеријала, машина, опреме, софтвера, нематеријалне имовине – рекао је секретар Иванишевић.

Иванишевић је том приликом најавио да ће 23. марта 2022. године Покрајина расписати јавне конкурсе из области запошљавања, укупне вредности 77,5 милиона динара када ће бити уведена и једна новина у области запошљавања, а то је да ће послодавци моћи да конкуришу за добијање средстава и за запослене на одређено време, уколико желе да их преведу у радни однос на неодређено време.

– Водимо рачуна о ефектима тренутне кризе и хоћемо да сачувамо што већи број радних места. На основу досадашњих резултата Секретаријата, директно смо сачували 4.500 радних места и отворили 500 нових радних места у АП Војводини, што сматрамо да јесте наш задатак. Тренутно имамо ниску стопу незапослености, али желимо да она буде још нижа – поручио је на скупу секретар Иванишевић.

Потпредседник Покрајинске владе Бранко Ђурчић истакао је да је Сајам предузетништва и старих заната намењен не само

Покрајински секретар Ненад Иванишевић приликом обиласка штандова

привредницима из Новог Сада и Војводине, већ свима који желе да ојачају и развију свој бизнис а на тај начин и привреду целе земље.

– Посвећеност Покрајинске владе развоју предузетништва и неговану традиције старих заната најбоље осликава данашња манифестација, кроз активност надлежног Секретаријата за привреду и туризам. Покрајинска влада је формирала и Савет за координацију и праћење активности у области економског развоја на територији АП Војводине, који као једну од кључних тема препознаје предузетништво, а посебно предузетничке сегменте – женско и социјално предузетништво – рекао је Бран-

ко Ђурчић и додао да овај сајам види као одлично место не само за промоцију предузетништва, него и као прилику за међугенерациску сарадњу у оквиру које ће се представити стари и помало заборављени занати, али и причати о глобалним изазовима савременог света.

Генерални директор Новосадског сајма, Слободан Цветковић најавио је да ће Новосадски сајам са ресорним Секретаријатом наставити сарадњу и на највећој и најактуелнијој манифестацији – 89. Међународном пољопривредном сајму, који ће бити одржан од 21. до 27. маја ове године, а на којем ће земља партнер бити Република Мађарска.

Мирослав Мектеровић

У Нишу отворено прихватилиште за одрасла и стара лица

У Нишу је отворено Прихватилиште за одрасла и стара лица које ће моћи да прими 15 корисника. Реч је о адаптираном простору бивше Месне заједнице „Браће Тасковић“ у близини парка Чаир. Корисници услуга имаће собе у којима ће боравити, дневни боравак, кухињу, купатила. Храну за људе који ту бораве припремаће Предшколска установа „Пчелица“ а прихватилиште ће бити отворено током целе године и радиће под окриљем Центра „Мара“.

Надлежни кажу да новоотворено прихватилиште неће бити

сврталиште за бескућнике, како је у почетку планирано, јер Ниш званично нема бескућни-

ке али има људе којима је неопходан смештај током године. Према евиденцији Центра за

социјални рад, десетак Нишлија нема услова да током зиме борави у својим становима, па је ово прилика да у хладним данима имају пристојан смештај. Корисницима ће бити обезбеђена и медицинска нега током 24 сата а у прихватилишту могу да бораве без ограничења.

Иначе, лиценцу за рад прихватилишта дало је Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, чиме су испуњени сви услови за рад.

Љ. Глоговац

ОТВОРЕН НОВИ ДОМ ПЕНЗИОНЕРА У КАЋУ

Јединствен објекат у Србији

ФОТО: Град Нови Сад

Дом пензионера у Каћу свечано је отворен 18. марта ове године, а тим поводом објекат је обишао и градоначелник Новог Сада, Милош Вучевић. Манифестацији су присуствовали и Момо Чолаковић, председник Удружења пензионера града Новог Сада, и Бранко Човић, председник Удружења пензионера Каћа, који су се и обратили присутнима.

Дом, површине 550 квадратних метара, налази се у Улици Стефана Немање, а чине га велика вишенаменска сала, радионице и канцеларије са пратећим садржајима. Околни простор је поплочан, уређен и озелењен, док је у дворишту постављена надстрешница са гарнитуром за седење и фонтаном. Овом инвестицијом Градске управе

за имовину и имовинско-правне послове, Удружење пензионера из Каћа је добило одличне услове за рад у једносратном објекту са пространим и функционалним дворштем.

Поводом отварања новог Дома, каћко културно-уметничко друштво „Свети Сава“ уприличило је пригодан програм.

– Објекат је фантастичан и искључиво намењен за пензионере, и јединствен је у Србији. То је наша заједничка победа, јер некада се могло само маштати, а данас смо успели да реализујемо овакав пројекат. Дом ће бити заједничка кућа грађана Каћа, и сигуран сам да ће је наши пензионери чувати као што су чували и стварали нашу државу, увек водећи рачуна о општем

интересу – рекао је овом приликом градоначелник Новог Сада Вучевић и нагласио да је вредност изведених радова и опремања Дома износила више од 70 милиона динара.

– Ово је најлепши кутак у Србији који припада пензионерима и биће место великих скупова и дружења. Наша је обавеза и одговорност да овај простор сачувамо и да ту реализујемо програме за старије људе – казао је Момо Чолаковић.

Председник Удружења пензионера Каћа Бранко Човић захвалио је граду на подршци и разумевању и нагласио да ће дом бити на располагању свим Каћанима који буду желели да ту реализују своје програме. **М. М.**

ПОКРЕТ ТРЕЋЕГ ДОБА СРБИЈЕ ФИНАЛИСТА ЗА СПОРТСКУ НАГРАДУ ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ

Олимпијада међу најбољим пројектима

Европска комисија, односно Европска извршна агенција за образовање и културу, сваке године награђују организације које су успешно развиле спортске пројекте усмерене на социјално укључивање. Награде #BelInclusive EU Sport Awards промовишу иновативне идеје и иницијативе организација и појединаца широм Европе које користе моћ спорта за бољу инклузију угрожених група у све аспекте друштва.

У конкуренцији за 2021. годину било је 87 изузетних пројеката и појединаца а одабрано је девет финалиста – по три у

три категорије – који се такмиче за главну награду у својој категорији. У категорији Инспиративне промене један од финалиста је Покрет трећег доба Србије који је за награду Европске комисије конкурисао пројектом Олимпијада спорта, здравља и културе.

У образложењу које је приликом аплицирања поднео ПТД Србије каже се, између осталог, да Покрет трећег доба организовањем Олимпијаде активно укључује особе са 60+ година у живот заједнице, без дискриминације било какве врсте, а у духу пријатељства, солидарности и фер-пле-

ја. Наведено је и да је од 2008. године до сада Олимпијада окупила 11.000 учесника, док је у предтакмичењима и припремама за Олимпијаду учествовало и више десетина хиљада особа трећег доба. У пријави за награду такође се истиче да су „досадашња искуства показала да је Олимпијада битна за интеграцију старијег становништва у друштво, промоцију здравих навика, међугенерациску сарадњу, промоцију активног старења, смањење дискриминације на основу година, као и јачање самопоуздања“.

Церемонија доделе главних награда биће одржана онлајн 4. маја 2022. године.

Г. О.

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА ГРАДА НОВОГ САДА

Празник обележен свечано

Удружење пензионера града Новог Сада је, по традицији, и ове године свечано обележило 8. март – Међународни дан жена. Како јавља Милена Жарковић, секретарка овог удружења, свечаност је организована у просторијама Удружења у Поштанској број 3, уз пригодан уметнички програм, за око четрдесет активисткиња, председница МОП и чланица Скупштине Удружења. Синиша Бранков, потпредседник Удружења, честитао је у име организације чланицама празник и уручио им цвеће, поклон градоначелника Милоша Вучевића, одајући им признање за све што су до сада учиниле за ширу друштвену заједницу и пензионерску популацију у граду.

Милена Жарковић прима цвеће за 8. март

У културно-уметничком програму наступила је млада вокална солисткиња Катарина Поповић са песмама „Ово је Србија“ и „Душо моја“, а затим је Босиљка Дрезгић, чланица литерарне секције Удружења, рецитовала своје стихове посвећене женама.

Председница Комисије за информисање Удружења пензионера града Новог Сада, Славица Путник, која је била и модераторка програма, говорила је о историјским аспектима 8. марта, односно, о успешној и упорној борби жена за равноправност у разним сферама, од времена Кларе Цеткин до новије историје. Након тога дружење је настављено уз пригодан коктел.

М. Мектеровић

КОНЦЕРТ У СВРЉИГУ ПОВОДОМ ОСМОГ МАРТА

Поетско-музички дар женама

Поводом 8. марта, Дана жена у Центру за туризам, културу и спорт Сврљиг одржано је музичко-поетско вече. У препуној сали даме су уживале у концерту групе „Лутајућа срца“. Домаћин вечери био је алексички глумац Милан Паовић. Дивна атмосфера за тренутак их је одвојила од свакодневних обавеза и вече им учинила пријатнијим.

У истој установи неколико дана раније проглашени су и награђени најбољи радови на Осмомартовском литерарном конкурс у посвећеном мајци. Конкурс за сврљичке основце и ове године су расписали

Савез самосталних синдиката Сврљига и Центар за туризам, културу и спорт Сврљиг. Награђена су по три најбоља рада ученика од првог до четвртог разреда и од петог до осмог разреда. Организатори су најбољима уручили дипломе и пригодне награде.

На бини и у холу центра организована је и изложба пешкира из свих времена. КУД Сврљиг одржао је свој традиционални осмомартовски концерт (на слици).

И у граду је све било у знаку празника жена и осетио се дух даривања.

С. Ђорђевић

ОПШТИНА ВРЂАЧКА БАЊА ПОВ Пријем и дру

Поводом Међународног дана жена у историјама Црвеног крста Врњачка Бања уприличен је пријем а затим и дружење жена са села са подручја врњачке општине. Позив су прихватиле многе чланице Удружења жена са села јер су зими много мање ангазоване на својим поседима него лети. Пријему је присуствовала Маријана Шибак, председница Удружења „Сеоске жене Врњачке Бање“, као и многе чланице које

Директна финансијска подршка

Развојна агенција Србије, Фонд за развој Републике Србије и Национална служба за запошљавање представили су почетком марта грађанима Ђуприје програме који треба да афирмишу предузетништво (на слици). Највећи део различитих програма намењен је почетницима у бизнису за тзв старт-ап пројекте, младима и женама предузетницама. Реч је о бесповратним средствима, кредитним линијама или комбинацији једног и другог начина а већина програма средства опредељује за производну или прерађивачку делатност.

Фонд за развој и Министарство привреде представили су

два програма намењена младима до 35 година живота и женама предузетницама. Код оба програма од укупне висине одобрених средстава 65 одсто се финансира кроз кредитну линију а 35 одсто кроз

бесповратна средства. За предузетнике је обезбеђен још један атрактиван програм за развојне пројекте. Осамдесет одсто је кредит, 20 процената се делегира бесповратно, а максимално се може добити 12 и по мили-

она динара. И коначно, за трајна обртна средства и значајна инвестициона улагања могу се добити кредити до 250 милиона динара.

Национална служба за запошљавање представила је 12 конкурса намењених послодавцима и незапосленим лицима који ће у наредном периоду обезбедити запослење за око 20.000 незапослених. Реч је о програмима директне финансијске подршке, а конкурси су намењени различитим категоријама незапослених, од оних који се односе на младе, до конкурса за инвалидна лица, а таквих је готово 2.300. Ту су и конкурси за samozapošljavanje.

А. Г.

ПРЕДСТАВЉЕН ПРИРУЧНИК ИЗ ОБЛАСТИ ПРОФЕСИОНАЛНЕ РЕХАБИЛИТАЦИЈЕ И ЗАПОШЉАВАЊА ОСИ

Уједначавање приступа и праксе

У просторијама Удружења предузећа за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом Републике Србије (УИПС) 10. марта одржана је промоција „Приручника за рад стручних лица у предузећима за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом“, ауторке Мирјане Пантелић, која је и секретарка УИПС-а.

Модератор догађаја, Јасмина Станић из Покрајинског секретаријата за привреду и туризам, у уводном излагању је истакла да

је реч о публикацији која представља потпуну новину у нашој земљи, са сведеним, мултисекторским приступом и богатством садржаја, те која обједињује искуство и савремене трендове у овој области. Станић је изразила очекивање да ће објављивање и примена Приручника утицати на уједначавање приступа и праксе у тој сфери.

Ауторка Мирјана Пантелић је истакла да унапређење рада стручних радника има пре свега утицај на непосредан рад са особама са инвалидитетом

које се укључују у процесе професионалне рехабилитације и запошљавања у предузећима за професионалну рехабилитацију и запошљавање ОСИ, у чему је и највећи значај примене Приручника.

Рецензент Вишња Мајсец Собота казала је да је његово објављивање велика благодет за стручњаке који се баве професионалном рехабилитацијом и запошљавањем ОСИ, као и за њих саме, а о Приручнику су похвално говориле и проф. др Гордана Одовић и др Биљана

Милановић Доброта са Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију Универзитета у Београду. **М. Мектеровић**

ОДОМ ДАНА ЖЕНА

Жење жена са села

живе на селу или које су подршка женама у удружењу.

Присутне је поздравио Жарко Марковић, иницијатор активности Удружења сеоских жена и њихова велика потпора. Ово удружење постоји две године а неке од чланица су профилисале своје производе из области домаће радиности, што је велики допринос у развоју сеоског туризма и туристичке понуде Врњачке Бање. Марковић је

рекао да су чланице Удружења жена са села недавно биле у тродневној посети Требињу, где су могле да виде како су тамо организовани на плану понуде домаће радиности. Управо у овом граду у овој области слично удружење је почело активност са 50 коопераната да би тај број данас износио 800 ангажованих коопераната.

– Туристички промет Требиња је десет пута мањи од промета у нашој општини,

па су нам шансе на овом плану велике. Ми смо тамо представљали нашу Туристичку организацију и неке од програма које овде спроводимо. Лепо смо се провели а и наши домаћини су били одушевљени специјалитетима које су припремиле жене из нашег удружења – рекао је Жарко Марковић.

Захваљујући ангажовању Милице Ђорђевић која ради у Аграрном фонду и помаже приликом регистрације пољопривредних газдинстава, за жене је организован ултразвучни преглед коже лица уз савете о нези и заштити коже, а добиле су и козметичке препарате на поклон.

Д. Ивановић

ТАМО ГДЕ ЈЕ ЛАПЉЕ СЕЛО, ГДЕ ЈЕ ГРАЧАНИЦА

Златне руке Косовке девојке

Удружење пословних жена „Авенија” основано је 2000. године у Лапљем Селу. Далековида и енергична Гордана Ђорић и њене пријатељице из Лапљег Села и Грачанице наду за опстанак у завичају својих очева и дедова виделе су у оснивању удружења. Оснивач и председница овог удружења, Гордана Ђорић, сећа се тих дана када на Косову и Метохији ништа није било сигурно, али је она имала своју визију.

– Када сам остала без посла, без икаквих средстава за живот, ни једног тренутка нисам помишљала да напустим Косово и Метохију. Мој циљ је био да око себе окупим жене са сличним проблемима и да тако окупљене у Удружењу створимо услове за рад, да обезбедимо средства за покретање породичног бизниса, а све у циљу економског оснаживања жена и њихових породица, као и активног укључивања у остале сфере живота. Желели смо

Чланице Удружења „Авенија”, хуманитарни базар почетком марта 2022. у Грачаници

да им дамо подршку у напредовању и у томе смо успели – истиче председница „Авеније” Гордана Ђорић, не кријући задовољство због остварене визије.

У Удружењу је најпре заживела радионица за шивење и израду српске ношње и других рукотворина. Веома брзо дошли су бројни резултати у оквиру економских, образов-

них, еколошких и хуманитарних активности, не само у Лапљем Селу и Грачаници, него и на простору читаве Покрајине где живе Срби.

Са више од 500 вредних жена свих узраста, знања и умећа, од домаћица до пензионерки, „Авенија” је данас моћна „душа Космета”. Она није само чуварка српског културног наслеђа, него и својеврсна градитељка

духовних мостова који повезују све Србе са Косова и Метохије. Традиционална манифестација „Златне руке Косовке девојке”, која се сваке године у августу одржава у Лапљем Селу, представља круну рада Удружења. На овој манифестацији окупљају се и своје производе из области ручног рада, старих заната, гастрокултуре и етномузикологије представљају сродна удружења из читаве Србије, од равне Војводине до валовитог Космета.

Председница „Авеније” изузетно је поносна што ово удружење пословних жена даје немерљив допринос повратку расељених лица и истиче значај што се Драгица Гашић вратила у Ђаковицу а Марија Новаковић у Приштину. На питања пријатеља из централне Србије и Београда како се стиже у Грачаницу и Лапље Село и колико је тај пут безбедан, Гоца Ђорић поручује да је све безбедно.

Миле Јаснић

У ВЛАДИМИРОВЦУ ОДРЖАНА ТРАДИЦИОНАЛНА МАНИФЕСТАЦИЈА „МАРЦИШОР”

У сусрет пролећу

Марцишор је пролећни празник који Румуни широм света славе сваког 1. марта. У Основној школи „Први мај” у Владимировцу и ове године 1. марта одржан је традиционални фестивал „Марцишор” а млади су приредили изложбу посвећену неговању овог обичаја код Румуна. Радовима су се представиле основне школе из Владимировца, Николинаца, Куштиља, Војводинаца, Локава, Уздина и Ечке, а присуствовали су генерални конзул Румуније у Вршцу Георге Дину, представници општине Алибунар, ученици и наставници.

Манифестацију је отворио Георге Дину. Он је поздравио учеснике и ауторе изложбе који су својим предивним радовима потврдили приврженост обичају који чувају и негују и Румуни у овом делу Баната. О колевци овог обичаја говорио је професор Трајан Трифу Кета који је нагласио да се празник Марцишор слави свуда где живе Румуни, у свету и у дијаспори, посебно у Молдавији, Украјини и Србији. Први март симболизује долазак пролећа. Тога дана обичај је да се дарује мала амајлија, мар-

цишор – брош закачен за црвено-белу трачицу, који се носи на реверу током марта. Црвена боја означава радост и љубав, а бела чистоћу. Влада веровање да ће онај који га носи бити здрав и снажан. Име марцишор потиче од речи март, и то је старо народно име за месец у коме се буди природа и враћа оптимизам.

Марцишор највише носе млади, посебно деца која га поклањају драгим особама. Овом обичају у основним школама у општини Алибунар традиционално се посвећује пажња (на слици) јер су га сељани наследили од сво-

Фестивал отворио генерални конзул Румуније у Вршцу Георге Дину

јих предака. Посебно се негује у селима где живе Румуни и у самом Алибунару.

Месно удружење жена „Вредне руке Баната” протеклих година приређивало је успешне изложбе марцишора у Владимировцу. Запажену улогу у томе имали су Сандра Мишковић, културни прегалац тог удружења, и професор Трајан Трифу Кета који је у две етнокуће овог села снимлио и први документарни филм посвећен Марцишору.

Ференц Косо

Стари занати још живе

Удружење „Златне нити“ уз подршку СО Врњачка Бања и њене Туристичке организације, организовало је 19. међународну манифестацију под називом „Сајам народног стваралаштва, прела, посела и старих заната“. Сајам је одржан у хотелу „Бреза“ и на Променади, а присутнима се обратила председница удружења „Златне нити“ у Врњачкој Бањи Светлана Трифуновић, пожелевши свима добродошлицу и угодан боравак у Врњачкој Бањи. Говорила је и о активностима овог удружења и захвалила на подршци и помоћи општини Врњачка Бања и Туристичкој организацији. Манифестацију је отворио члан Општинског већа Врњачка Бања Душан Стевановић.

– Посетиоци сајма могли су да пробају традиционална српска јела, да погледају народне рукотворине, плетене, везене, хеклане и тканине рукотворине. Међу учесницима су била удружења из бивше Југославије, из Мађарске и Француске. Према програму манифестације, потписане су

Светлана Трифуновић са гостима манифестације

сестринске повеље са Мађарском, Северном Македонијом и Зрењанином. Уз богат и садржајан културно-уметнички про-

грам фолклорних ансамбала из Војводине, Шумадије, Северне Македоније, Црне Горе и Врњачке Бање, представили смо сарадњу са Пољопривредно саветодавно-стручном службом (ПССС) Краљево. Организовали смо и дружење уз музички програм. Крај манифестације обележио је дефиле учесника уз поновно отварање штандова, наступили су затим фолклорни ансамбли и певачке групе – рекла је Светлана Трифуновић и захвалила свим учесницима и посетиоцима на одзиву.

Сајму народног стваралаштва, прела, посела и старих заната присуствовали су представници Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Института за примену науке у пољопривреди, Туристичке организације Србије и Врњачке Бање, СОС Дечје село из Краљева, као и гости из суседних земаља, представници Факултета за хотелијерство и туризам у Врњачкој Бањи, Угоститељско-туристичке школе са Домом ученика и Омладински центар Врњачка Бања.

Драган Ивановић

ДО ПРЕПОЗНАТЉИВОГ ПРОИЗВОДА УДРУЖЕНИМ СНАГАМА

Произведено у Књажевцу

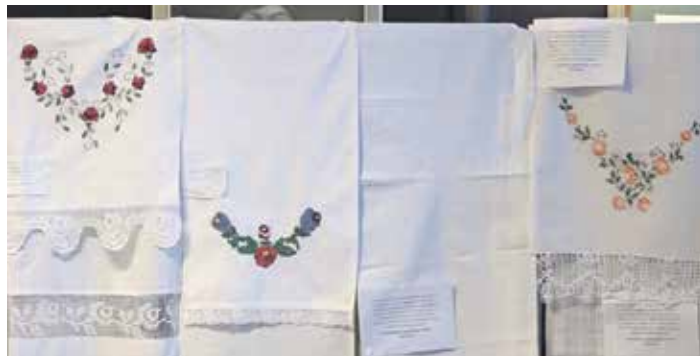
Циљ – очувати укус природе

Удружење за неговање традиције „Извор“ и Удружење произвођача поврћа „Укус природе“ из Књажевца потписали су меморандум о пословно-техничкој сарадњи. Идеја да се мали произвођачи удружују и пласирају своје производе настала је захваљујући великој потражњи здравих, домаћих производа, као и ручно рађених предмета.

Удружење „Извор“ постоји 18 година, а пажњу јавности привукло је не само чувањем вред-

ности културне баштине, обичаја и традиције, већ и прелепим хаљинама, направљеним од природних материјала и везених пуним тимочким везом. Вишеструко награђивани за допринос очувању културног наслеђа, чланови овог удружења вредно раде, а своје радове излажу на сајмовима и културним манифестацијама.

Младо удружење „Укус природе“ основано је 2017. године, а производи које нуди купцима искључиво су органског поре-

Удружење „Извор“ негује пуни тимочки вез

кла. Излажу их на тезгама зелене пијаце у Књажевцу са натписом „Произведено у Књажевцу – Укус природе“.

Пут од узгоја и прераде до готовог и здравог производа захтева труд на унапређењу рада удружења, као и пласирање производа на здравствено безбедан начин. Основни задатак у даљем раду удружења „Укус природе“ јесте и сарадња са Министарством пољопривреде и другим удружењима, као и обука пољопривредних

произвођача како да своје производе пласирају на тржишту.

Иако су у оваквим удруженим пословима тек на почетку, оба удружења могу заједничким снагама створити бренд који ће бити препознатљив.

Меморандум је потписан у Дому културе у Књажевцу, а спој традиције, искуства и домаћих производа који настају сарадњом удружења, пример је домаћинског односа према благу овог краја на које су Књажевчани поносни. **И. Вукилић Вучић**

ФИЗИЧКА АКТИВНОСТ И СТАРЕЊЕ

Вежбањем до дуговечности

Сигурно сте већ много пута чули да је свакодневна физичка активност једна од најважнијих ствари које можете да урадите за своје здравље. С друге стране, нормално је да с годинама постајемо склонији дужем седењу јер смо мање издржљиви и агилни него што смо били у младости. Разлози за то можда леже у здравственим проблемима, вишку килограма или страху од падова, а можда неко просто мисли да није спортски тип и да вежбање није за њега. То никако не значи да се треба затворити у кућу и препустити пасивном начину живота. Постоји безброј студија које доказују позитиван утицај физичке активности на здравље, али и да потреба за њом расте како старимо.

Истраживање спроведено у Шведској показало је да физичка активност више него било шта друго доприноси дуговечности, чак и ако се са вежбама почне у позним годинама. Редовно вежбање смањује ризик од хроничних болести, као што су срчана обољења и дијабетес, снижава крвни притисак, поспешује свеукупно здравље кардиоваскуларног система, добро утиче на имунитет али и на функционисање система органа за варење.

С обзиром на то да с временом наш метаболизам успорава, потреба за повећањем активности постаје све израженија. Вежбањем јачамо мишиће, убрзавамо метаболизам и трошимо калорије, што подстиче губитак вишка килограма и омогућава добру линију.

Активнији животни стил доприноси и побољшању здра-

вља костију. Када се редовно вежба, кости производе више ћелија, постају гушће и јаче што умањује ризик од пада. Старији су нарочито угрожени од падова јер се, услед смањене јачине и густине костију, чешће дешавају озбиљнији преломи а опоравак тече спорије. Вежбањем се повећава снага и флексибилност и додатно развија равнотежа и координација чиме се бит-

активност има бројне бенефите по ментално здравље. Најједноставније речено, вежбање чини да се осећамо добро – физичка активност опушта, а ендорфин који се ствара док вежбамо нас ослобађа стреса и умањује осећања туге, анксиозности и депресије.

Вежбање побољшава и квалитет спавања, што је нарочито важно за сениоре који често

Поред свега наведеног никако не треба занемарити ни социјални аспект физичке активности. Пандемија ковида 19 је утицала на све, а највише на старије који су услед прописаних мера, али и страха као најрањивија група, били социјално дистанцирани. То је допринело да им животни стил током последње две године буде изолован и пасиван. Дру-

жење током вежбања зближава људе, даје им осећај сврхе, одржава их виспреним и младим у срцу. Било да шетате или возите бицикл са пријатељима, идете на групне часове јоге или пилатеса, уживате у дугим властима кућних љубимаца... сваки вид физичке активности можете претворити у забаван друштвени догађај.

Статистички гледано, људи од 65+ година у просеку проводе 10 и више сати дневно седећи или лежећи, што их чини групом са најмање физичких активности. Треба истаћи да су слабост и лоша равнотежа, коју повезујемо са старошћу, заправо последица мањка физичке активности а не саме старости. Према подацима ранијег истраживања спроведеног у Србији, које наводи

физичку неактивност као најзначајнији и најраспрострањенији фактор ризика по здравље са чак 67,7 одсто, јасно је да морамо остати активни и у старости. Редовно кретање и вежбање побољшавају опште здравље, повећавају ниво енергије, јачају мишиће и подижу самопоуздање, што омогућава да се очува независност и квалитетан живот.

Драгана Лукић Лазовић

Препоручено вежбање

Вежбање је у суштини безбедно чак и за већину хроничних болесника, али уколико постоји било каква недоумица најбоље је претходно потражити савет лекара. Амерички Центар за контролу и превенцију болести за особе од 65+ у доброј кондицији и без озбиљних здравствених проблема препоручује: недељно 150 мин. умерене физичке активности (нпр. брзи ход 30 минута дневно, пет пута недељно) и два пута недељно вежбе снаге за велике мишићне групе (ноге, кукови, леђа, стомак, груди, рамена и руке); или недељно 75 мин. интензивне активности (трчање 15 мин. дневно пет пута недељно) + два пута недељно вежбе снаге за велике мишићне групе; или одговарајући микс умерене и интензивне физичке активности најмање два пута недељно и такође два пута у недељи вежбе снаге.

но умањује вероватноћа да дође до пада. Иако можда не звучи логично, физичка активност и више кретања заправо помажу и ублажавању бола код артритиса јер јачање околних мишића смањује притисак на зглобове.

Када говоримо о здрављу, углавном се акценат ставља на физичко здравље, док често занемарујемо колико је важно да психички будемо добро да бисмо били здрави. Физичка

пате од несанице. Поред тога што се увече лакше заспи ако се током дана бави неком физичком активношћу, и буђење је орњије и са више енергије.

Интересантан је и податак да физичка активност подстиче рад мозга, развија когнитивне и моторне функције и смањује ризик од деменције, побољшава концентрацију, па чак и успорава прогресију Алцхајмерове болести.

Сениорима све теже

Забринутост због наглог повећања „пензионерског сиромаштва“

Уједињено Краљевство Велике Британије и Северне Ирске – како гласи пун званични назив државе коју у свакодневном говору називамо Велика Британија (а њене становнике Енглезима) – није најбоље место да се проведе „треће доба“, завршне године живота после пензионисања, судећи према најновијем Извештају о старењу 2022, објављеном у Лондону средином марта.

Тај извештај је сачињен на основу истраживања које, по поруџбини добротворне невладине организације Центар за боље старење, једанпут годишње спроводи реномирана британска компанија за истраживање јавног мњења YOUGov.

Овогодишњи налази су суморнији од оних из претходних година, што се делом објашњава учинком пандемије ковида 19, али у немалој мери и трендовима повећања неједнакости које се евидентира у готово свим индустријализованим друштвима геополитичког Запада.

Извештај констатује да да су „неједнакости у старијим генерацијама постале екстремне“, што се илуструје чињеницом да

се иметак најбогатијих 20 одсто житеља Уједињеног Краљевства (УК) између 2002. и 2018. удвостручио, док је у исто време економски положај 20 одсто најсиромашнијих погоршан за 30 процената.

Један од налаза истраживања је и да финансијски статус утиче и на животни век, који је у овом моменту код богатих за десет година дужи него код сиромашних.

У извештају се наглашава да са рапидним старењем становништва по „алармантној стопи“ расте и број социјално угрожених. Тако је у Енглеској, највећој конститутивној држави Уједињеног Краљевства (56 милиона становника), данас 11 милиона оних који су старији од 65, што је око 20 одсто укупне популације, док се према демографским предвиђањима очекује да ће за десет година овај број нарасти на више од 13 милиона.

Најдрастичнији нови индикатор је онај који указује на нагло повећање пензионерског сиромаштва, што се илуструје податком да у беди данас живи један од пет пензионера, односно око два милиона људи који су завршили радни век.

Такозвана линија сиромаштва у УК је релативна: њена званична граница је 147 фунти недељно што је, прерачунато, око 700 евра месечно за појединца, а око 1.600 евра за породицу са двоје деце.

Иако се практично до јуче, односно у годинама непосредно пре пандемије, указивало на стални пораст очекиваног животног века – једно од највећих достигнућа савремене цивилизације – у новом извештају се евидентира његово скраћивање за 0,3 године код жена и 0,4 код мушкараца. Ово прати и податак да се смањује и број година које се проводе у добром здрављу, без неке онеспособљавајуће болести: то је сада 62,4 године за мушкарце и 60,9 за жене.

Граница за одлазак (у државну) пензију у Уједињеном Краљевству данас је 66 година, а додатни разлог за социјални неспокој јесте да је међу онима који су надомак пензије стопа запослености на најнижем нивоу од 2016.

Погоршавајућу социјалну слику седокосих у Уједињеном Краљевству допуњава и чињеница да данас више пензионера него икад живи у изнајмљеном стамбеном простору уместо у оном у сопственом власништву.

Још суморнији је и параграф извештаја о „стању старења“ у којем се указује да се „постојано повећава број оних које своје завршне године проводе као самци“. То је данас статус 1,3 милиона поданика Уједињеног Краљевства старијих од 65 година.

Један од узнемирујућих пасажу у поменутом извештају је и онај у коме се износи да је про-

шле године у Енглеској и Велсу безмало 9.000 људи преминуло зато што им станови нису били довољно загрејани. У таквим и сличним за живот неадекватним, односно нездравим условима, живи један од сваких пет пензионера.

Овогодишњи Извештај о старењу указује и на мане пензијског система у УК, а пре свега на чињеницу да је државна пензија (на коју имају право сви држављани сразмерно броју година радног стажа током којих је уплаћиван пензијски допринос – минимум је десет година) једна од најнижих у Европи.

Пуна државна пензија, која се може сматрати и основном, данас је 179,6 фунти (216 евра) недељно, што је чини једном од најнеповољнијих у Европи, и представља само 58 одсто зараде оствариване пре пензионисања. Просек у земљама ОЕЦД (Организација за економску сарадњу и развој) за ово је иначе 62 одсто.

Др Каролин Истон, директорка Центра за боље старење, који је наручилац извештаја, његове налазе је сумирала овако: „Старење није само оно што се догађа старијим људима: сви ми старимо све време. То нам је свима заједничко, али оно што не делимо подједнако јесте то како старимо и у каквим све ситуацијама се можемо наћи кад старост поодмакне“.

М. Бекин

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА РАШКА

Велики број учлањених

Удружење пензионера Рашка једно је од најбројнијих у Рашком округу, са више од четири хиљаде чланова, од 4.714 колико живи на подручју општине. Активно је 15 месних одбора који имају оптималне услове за рад. Агилни председник Милинко Пантовић набраја бројне активности и акције које су спровели у дело, све у циљу да олакшају и унапреде живот најстаријим суграђанима.

– Наш Фонд солидарности има на располагању око милион динара и месечно можемо да поделимо позајмице за 60-70 пензионера. Посредством Фонда ПИО добили смо 158.000 динара и поделили 162 хуманитарна пакета за чланове са најнижим примањима. Уз помоћ

Филијале Фонда ПИО Краљево подељено је 30 пакета деци корисницима породичних пензија. Сарађујемо са Активом жена Рашке, који користе наше просторије, и заједнички обилазимо болесне и непокретне у граду и селима. На бесплатну рехабилитацију у бање упућено је 57 пензионера од 270 пријављених – каже Пантовић.

У сарадњи са ЈП Србијашуме набављено је око хиљаду кубних метара огревног дрвета, по повољним условима. Велика брига посвећује се здравственој превентиви и из патронажне службе краљевачког Дома здравља једном недељно долазе у Удружење и мере члановима притисак, шећер у крви и холестерол. Постоји велико интересовање за прегледе офталмолога и ОРЛ специјалиста.

Имају плодну сарадњу са околним удружењима из Ивањице, Краљева, Ушћа. Ускоро би требало да крену активности око организације једнодневног излета који заједнички финансирају.

Милинко Пантовић

Удружење брави у изнајмљеним просторијама Фонда ПИО, где имају оптималне услове за рад и разоноду у пространим клубу. Добро сарађују и са општинским Црвеним крстом, Центром за социјални рад и локалном самоуправом.

– Редовно конкуришемо за донације из општинског буџета од којих смо купили компјутере, клима-уређаје, копирапарат и пријавили смо се за набавку канцеларијског намештаја – наводи челник рашких пензионера, Милинко Пантовић.

М. Ашковић

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА БОЉЕВАЦ

Брига о чланству најважнија

Удружење пензионера из Бољевца велику бригу поклања социјалном збрињавању својих чланова. Прошле године су издвојили 1.900.000 динара из сопствених средстава на име позајмица.

– Позајмицу у износу од 10.000 до 15.000 динара добило је 156 чланова, и она се враћа у више месечних рата. На име посмртнина породицама 124 преминула уплаћено је 800.000 динара. Посредством Фонда ПИО добили смо 162.000 динара и за тај новац су купљене намирнице и кућна хемија за 64 пензионера са најнижим примањима. Поред тога, из наших резерви набавили смо још десет пакета и поделили их онима који нису испуњавали критеријум – каже председник Звонко Марјановић.

Удружење броји 1.600 чланова, од три хиљаде пензионера колико живи на подручју општине испод Ртња.

При удружењу је формиран Актив жена, чије су чланице прошле године учествовале на Међународном фестивалу фолклора у Лесковцу. Како нам је рекла председница Надица Милутиновић, у сарадњи са ОШ „9. српска бригада“

Ученице награђене на литерарном конкурс у поводом Осмог марта

из Бољевца, поводом 8. марта организован је литерарни конкурс на тему „Празник моје баке“. Удружење је наградило пет најуспешнијих радова ученица Лане Милошевић, Марије Стевић, Нине Илић, Петре Јовић и Александре Петровић. У клубу пензионера поводом Дана жена организована је свечаност и прочитани су награђени радови.

М. А.

IN MEMORIAM

Сава Завишић (1941–2022)

Наш дугогодишњи сарадник, легенда кикиндског новинарства Сава Завишић преминуо је изненада 10. марта ове године у 82. години у Кикинди.

Сава се од ране младости бавио новинарством, још као студент почео је да пише у кикиндској „Комуни“ и био је један од уредника листа. Новинар по вокацији, Сава је писао за бројне војвођанске часописе, као и за лист РФ ПИО „Глас осигураника“. Углавном се јављао текстовима из рада удружења пензионера, а писао је и портрете заслужних Кикинджана. Његови исписници, чланови ГУП Кикинда, кажу да је годинама сваки дан долазио до удружења пензионера, пратио њихов рад, писао, сликао сва дешавања, своје новинарске прилоге достављао је неколицини листова, али је то првенствено био „Глас осигураника“.

Мало је бројева наших новина у којима није било Савиних прилога, последњи је објављен у „Гласу осигураника“ број два за 2022. годину.

Г. О.

Реновирали просторије

Удружење инвалида рада и ОСИ града Панчева 2022. годину је почело радно – сређујући просторије Удружења. Средства за радове добила су од Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања које је одобрило и финансирао пројекат који су они у сарадњи са локалном самоуправом Панчева написали за ту намену, каже Слободан Стефановић, председник Удружења.

Министарка за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, проф. др Дарија Кисић, посетила је јесенас Белу Цркву и са надлежнима из локалне самоуправе разговарала о унапређењу услуга социјалне заштите и побољшању положаја ОСИ у јужном Банату. Тада је обавестила и представнике удружења ОСИ из Панчева, Вршца, Пландишта, Опова, Ковачице, Алибунара, Ковина и Беле Цркве да је за унапре-

Панчевачки инвалиди рада на излету у Врднику

ђење услова живота и рада ОСИ у Јужнобанатском округу издвојено више од пет милиона динара, ради укључивања ОСИ из њихових организација у различите инклузивне програме и активности.

Панчевачки инвалиди рада су добила средства из поменутог пројекта и реконструисали и адаптирали своје просторије, мокри чвор, чајну кухињу, кров

и терасу. Обновили су и белу технику, а на своју велику радост добила су и клима-уређај.

– Клима нам је била заиста потребна, првенствено за грејање радног простора током хладних дана. Моћи ћемо сада да држимо радионице и кад крене хладније време, јер смо тада морали да прекинемо с радом. Тако смо губили континуитет у раду, а паузе од неколи-

ко месеци су за ову нашу активност биле штетне. Сада смо, ево, већ почетком марта кренули са сликарским радионицама, на опште задовољство и радост наших чланова – представио је делић позитивне атмосфере у Удружењу председник Стефановић.

Поред овог великог посла, успели су да организују и излет до Врдника.

– Лепо смо се одморили, релаксирани, а уједно и нешто ново видели и научили. Обишли смо прелепу околину Врдника, Врдничку кулу, посетили манастире Јазак и Раваницу. Трудимо се да наставимо са нашим активностима, тим пре јер смо успоставили сарадњу са још неким удружењима. Захвални смо Министарству и локалној заједници што су препознали и подржали наш рад, са жељом да тако буде и убудуће – рекао је Слободан Стефановић.

М. Мектеровић

ИЗ УДРУЖЕЊА „ТИГРОВИХ” ПЕНЗИОНЕРА

Труде се да дуже и лепше живе

Удружење пензионера „Тигар” у Пироту окупља некадашње раднике, сада пензионере овог пиротског гиганта. Удружење је формирано 1992. године а тренутно броји 550 чланова, са тенденцијом сталног повећања броја учлањених. На челу „Тигрових” пензионера већ 12 година је Момчило Антић.

Веома су се обрадовали нашој посети а посебно што ће прилог о њима бити објављен у омиљеном „Гласу осигураника”.

– Радимо пуном паром и веома смо активни. Сутра, на пример, идемо за Софију заједно са нашим пријатељима, пензионерима из суседног Димитровграда, са којима имамо одличну сарадњу. Поред Софије, посетићемо и наше старе пријатеље, пензионере из суседног градића Сливница – прича Момчило Антић.

Што се тиче активности овог удружења, њих је заиста много па ћемо поменути само неке.

– Бринемо о нашим пензионерима са ниским примањима, а активни смо и на спортским Олимпијадама трећег доба где смо готово редовно освајали неко призна-

ње. За ову активност увек имамо финансијску подршку нашег градоначелника Владана Васића – истиче Антић.

О пензионерима „Тигра” некада је бринуло јединствено предузеће. Поделом „Тигра” на „Тигар АД” и „Тигар Тајерс” увелико су смањена новчана средства која је ранија издвајао овај привредни гигант за пензионерско удружење. Са средствима којима сада располажу организују дотирани бањски одмор за своје чланове (половину трошкова сноси пензионери), затим једнодневна и дводневна дружења, излете по Србији... Интересовање за овај вид дружења код пензионера је велико, истиче Антић и додаје да су у контакту са готово свим пензионерским удружењима у Пиротском округу и у самом Пироту. Раде и друже се да би дуже и лепше живели, поручује Момчило Антић.

Редовно за своје чланство набављају огрев по нешто нижим ценама. За оне са ниским примањима повремено обезбеђују пакете са намирницама и средствима за хигијену.

Успешни учесници Олимпијада трећег доба

Ни овом приликом Антић није могао да се не осврне на дугогодишњег генералног директора „Тигра”, Радмила Маринковића, који дуго већ није међу живима, али овде га се ради сећају и помињу га. Био је, како кажу, изузетан руководилац, али и добар човек који је веома бринуо о пензионерима „Тигра”. И као пензионер Маринковић је стално обилазио „своје људе”, прича са сетом о свом некадашњем директору Момчило Антић.

Председник удружења „Тигрових” пензионера напомиње да све што се ради у удружењу и одлучује, реализује се преко Извршног одбора који броји 13 чланова.

С. Панакијевски

МИРИЈЕВО

Десет година успешног рада

Средином марта Удружење пензионера „Треће доба“ из београдског насеља Миријево обележило је мали јубилеј – 10 година од оснивања. Како су године пролазиле број чланова овог удружења се повећавао те данас оно броји више од 700 чланова. Овим поводом у просторијама удружења одржана је проширена седница Управног одбора, на којој су сумирани резултати постигнути у претходном периоду, и свечани ручак за присутне чланове.

Председник удружења, Душан Матић (на слици, у средини, у светлом џемперу), између осталог, набројао је постигнуте резултате и активности којима се удружење бави.

Удружење пензионера „Треће доба“ посебну пажњу поклања женама, које чине више од половине чланова. Тако се и ове године, поводом Осмог марта, у просторијама удружења окупио велики број жена, којима су њихове „колеге“ приредиле свечани пријем. Том приликом председник Матић честитао је чланицама празник и уручио им пригодне поклоне. **М. Т.**

ЛЕСКОВАЦ

Почеле пробе фолклорног ансамбла

Фолклорна секција Удружења пензионера града Лесковца последњих двадесетак година успешно ради и наступа под именом „Сава Чокот“, које носи по свом оснивачу.

Након ублажавања мера заштите од коронавируса лесковачка секција старих започела је интензивне припреме за овогодишњи Међународни фестивал фолклора трећег доба.

– Пандемија је знатно зауставила наше активности и заказане наступе у Србији, али и у земљама у окружењу, у суседној Бугарској и Северној Македонији. Надамо се да је тај период сада иза нас па смо током марта почели са интензивним припремама – прича Весна Ђорђевић, уметнички руководилац ове најпознатије секције старих лесковачког Удружења пензионера.

Удружење пензионера Лесковца и ове године ће организовати традиционални Међународни фестивал фолклора трећег доба, 13. по реду. **Т. С.**

СВРЉИГ

Пријем за празник

У клубу Удружења пензионера Сврљиг организован је осмомартовски пријем за жене, активисткиње и чланице руководећих органа Удружења пензионера Сврљиг.

Поред цвета и пажње, Славиша Матејић, председник Удружења, похвално је говорио о раду и ангажовању жена у удружењу.

– Жене су радне, вредне, знају да се организују и носе многе активности. Оне су стуб породице са много улога и боре се за бољи економски и социјални положај у друштву – поручио је Матејић.

Овим поводом приређено је и послужење, а и за свој празник даме су умесиле пите и колаче. **С. Ђ.**

КЊАЖЕВАЦ

Наставак активности

На састанку представника Савеза пензионера Србије са председницима удружења Борског и Зајечарског округа 15. марта у Зајечару, осам пензионерских удружења добило је рачунарску опрему и спортске реквизите.

Састанку је присуствовао и Радомир Вељковић (на слици), председник Удружења пензионера Књажевац, који је рекао да књажевачко удружење наставља са активностима, које су, услед пандемије коронавируса, биле прекинуте.

– Одлучили смо да обновимо своје активности, пре свега преко КУД „Сунчана јесен“, али и да посетимо све месне одборе које нисмо обилазили често у ово време пандемије. Ускоро ће и Фонд ПИО расписати конкурс за упућивање пензионера у бање на бесплатан опоравак. Позивам све пензионере да дођу у наше удружење и да се информишу о условима конкурса – рекао је Вељковић. **И. В. В.**

Бројне активности

Ублажавање пандемијских мера и лепо пролећно време допринели су да се чланство Удружења пензионера општине Аранђеловац ангажује у бројним активностима.

Почетком месеца организовано је дружење поводом Осмог марта за око 40 чланова, уз музику, вечеру и поклоне за даме.

Поводом почетка пролећа, литерарна секција Удружења организовала је 21. марта књижевно вече за око 25 чланова, уз учешће хора који је почео припреме за наредну сезону.

Агенција за безбедност саобраћаја Републике Србије одржала је 24. марта промоцију програма на тему: Безбедно за старија лица у саобраћају 65+ (на слици). Присутствовало је више од 50 чланова од којих су неки учешћем у визу освојили пригодне и едукативне награде. За крај марта планиран је излет у Београд и посете манастиру Раковица, Храму Светог Саве и Ботаничкој башти.

У току су припреме за Изборну скупштину Удружења која је заказана за 8. април 2022.

М. М.

Бољи услови за рад

Удружење пензионера општине Лебане броји око хиљаду активних чланова и тај број се из месеца у месец повећава. Ово удружење успешно, већ други мандат, предводи тим на челу са председницом Милицом Банковић (на слици).

Удружење пензионера општине Лебане брине о својим члановима, посебно о онима са најнижим примањима. Тако је ове године већина чланова удружења добила ваучере, односно пакете помоћи.

– Пре почетка пандемије захваљујући помоћи локалне самоуправе адаптирали смо наше просторије у улици Цара Душана у Лебану, тако да су сада услови за боравак и рад у удружењу много бољи – каже Милица Банковић.

Захваљујући домаћинском пословању, плаћени су заостали дугови за комуналије, пре свега за електричну енергију.

Према речима Братислава Здравковића, председника ГУП Лесковац и координатора активности удружења старих са подручја Јабланичког управног округа, Удружење пензионера општине Лебане успешно сарађује са другим удружењима и у плану је велики број заједничких активности.

Т. С.

ЗРЕЊАНИН: МОП „ДОСИТЕЈ ОБРАДОВИЋ“

Ново руководство

Месна организација пензионера „Доситеј Обрадовић“, чланица Градског удружења пензионера Зрењанин, изабрала је 19. марта ново руководство. За председника је једногласно реизабран Ахмо Пелто, за секретара Драгана Грубачки, благајница је Спаска Дрндарски, а чланови Одбора су Јулијана Сабо, Предраг Миленковић, Зорица Шуша и Љубица Кандић. На скупу је дата сагласност да на изборима у ГУП Зрењанин за председника поново буде изабран садашњи челник Славко Шућуровић, као и да се поново изабере и садашњи потпредседник Удружења, Славко Цвјетковић. Ахмо Пелто је делегиран у Извршни одбор ГУП Зрењанин.

Славко Шућуровић, који је присуствовао скупу, казао је да је МОП „Доситеј Обрадовић“ прва у ГУП Зрењанин која одржава изборе те да редовни изборни процес Удружење треба да спроведе до средине јуна, када је планирано одржавање Изборне скупштине ГУП. Шућуровић је похвалио рад МОП „Доситеј Обрадовић“ и предложио да, пошто се годинама истичу успешним организовањем квалитетних дружења и излета, Ахмо Пелто буде задужен за организовање тих активности на нивоу ГУП Зрењанин – као координатор.

М. М.

Уместо цвећа, лепе речи

У Удружењу жена МЗ „Мужља“ жене су и ове године обележиле свој дан, Осми март. Будући да су чланице удружења углавном у дубокој старости, веома се водило рачуна о мерама заштите од коронавируса. Ипак, ни овога пута није изостала музика, наступили су чланови Удружења за неговање старих обичаја РЕМУС.

Према речима Розалије Молнар, била је то прилика да се окупљени присете активности у протеклој години, шта су урадили од планираних радова а шта нису, па су то зацртали за наредни период. Прошле године учествовали су на већини збивања у Мужљи, а највећи успех су постигли на изложби ручних радова приликом прославе дана месне заједнице. Присутствовали су и обележавању годишњице војвођанских историчара аматера, као и сусрету цитраша када су припремили најбољи паприкаш.

Овим вредним женама поводом њиховог празника уместо руже поклањамо ове редове, у захвалност за сав њихов труд да и ван радног времена раде за боље и лепше сутра свих.

И. П.

ПРИВОДЕ СЕ КРАЈУ РАДОВИ НА ГЕРОНТОЛОШКОМ ЦЕНТРУ У ВАЉЕВУ

Усељење планирано почетком лета

Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Владе Републике Србије издвојило је милијарду динара за завршетак радова на згради Геронтолошког центра у Ваљеву, чија градња је отпочела пре 13 година средствима донације Владе Јапана. Радови на завршној, трећој фази почели су у септембру прошле године, и требало би да буду завршени почетком лета. Затим би требало да уследи опремање објекта и оснивање дома за стара лица који ће имати 113 места. Планира се да поред дома за ста-

ре, у овом здању буде смештен и дневни боравак за одрасле особе ометене у развоју, као и свратиште за бескућнике капацитета 32 места.

Прва фаза градње Геронтолошког центра, која подразумева грубе грађевинске радове, урађена је средствима донације јапанске владе у износу од два и по милиона евра. За другу фазу радова ресорно министарство је утрошило 20 милиона динара, а урађени су кров, део фасаде и зграда је устакљена.

Ваљевци су недвосмислено подржали наставак радова на

згради Геронтолошког центра јер проблем социјалне заштите, не само у Ваљеву, већ и у другим општинама Колубарског округа није био адекватно решен. Грађани овог краја су своје старе родитеље и блиске рођаке, донедав-

но, морали да смештају у домове за старе у Београду, Обреновцу, Шапцу и Крупњу. Тек последњих година отворено је неколико приватних домова за стара лица мањих капацитета.

М. Кузмановић

Изборна скупштина свилајначких пчелара

После две године паузе због пандемије ковида 19, свилајначки пчелари одржали су изборну скупштину. Скупштина је изабрала нови извршни одбор од 15 чланова и новог председника и секретара.

Свилајначки пчелари су удружени у Друштво пчелара „Ресава“. Процена је да на територији општине Свилајнац има око 7.500 пчелињих заједница, а друштво пчелара у Свилајнцу основано је 1928.

Године. Све је више младих који почињу да се баве пчеларењем а битни разлози за то су државне и општинске субвенције

за набавку пчелињих заједница и опреме, као и субвенције од 800 динара по пчелињем друштву које држава исплаћује пче-

ларима сваке године. По речи-ма новог председника Ђорђа Павлова, пчелари Свилајнца ће усмерити своје активности ка даљем окупљању и организовању пчелара, њиховом додатном образовању, већем броју стручних предавања, размени искустава и слично. Пчелари су на скупштини одали признање за успешно вођење друштва претходних година Божићу

Голубовићу и Драгану Марковићу а једном броју заслужних пчелара уручене су пригодне плакете.

А. Г.

Годишња скупштина Удружења пчелара Врњачке Бање

Чланови Удружења пчелара Врњачке Бање одржали су недавно годишњу скупштину. Удружење окупља 67 пчелара са око 1.300 кошница, углавном хобиста, пчелара почетника, пензионера и младих пчелара. Председник удружења Горан Арсић поднео је извештај о активностима удружења у прошлој години и представио планове за ову годину.

– Нажалост, корона нам је умногоме паралисала све активности, путовања, дружења, али су последње три године иначе биле неповољне за пчеларе. Истакло бих успешну сарадњу са локалним властима у прошлој години, од њих смо добили 100.000 динара за рад удружења,

па смо нашим члановима поделили по три хиљаде динара као помоћ. Локална самоуправа нам је обезбедила просторије у Тржном центру „Пијаца“. У канцеларији сваки наш члан, као и млади који желе да се баве пчеларством могу добити инструкције и корисне савете – каже Горан Арсић.

Што се тиче даљих активности овог удружења, планирана је сарадња са школама, стручна предавања истакнутих пчелара и опремање стручне библиотеке у просторијама удружења. Скупштини удружења пчелара Врњачка Бања присуствовао је и Иван Џатић, заменик председника општине Врњачка Бања, који је похвалио рад овог удружења и обећао даљу финан-

сијску помоћ локалне самоуправе. Он је предложио да се у Врњачкој Бањи организује сајам меда који би локална самоуправа подржала.

По завршетку Скупштине, др Мића Младеновић, професор у пензији београдског Пољопривредног факултета за област пчеларства, одржао је предавање о значају употребе пчелињих производа у исхрани и терапији. Он је пчеле назвао „крилати фармацисти“, а занимљиво је да су Срби на последњем месту у Европи по употреби меда у исхрани (400 до 600 грама годишње), у врху лествице су Немци са четири килограма годишње и Јапанци са чак седам килограма.

Д. И.

Корисници из Опције 5 и Опције 3

? П. М., Ваљево: Ваш лист је писао о закону (уредби) о укидању казних поена за пензионере који су из предузећа у реструктурирању отишли по посебном програму, пет година пре пензије. Нису имали потребне година живота за старосну пензију па су морали да оду на Завод за запошљавање до краја 2014. године, а затим у пензију, по новом закону, уз умањење пензије. Да ли се тај закон – уредба примењује, како то да проверим?

Одговор: Законом о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању, који је ступио на снагу 29. јула 2014. године и почео да се примењује од 1. јануара 2015. године, промењени су услови за остваривање права на старосну пензију и уведена је превремена старосна пензија, као и трајно умањење приликом обрачуна превремене старосне пензије, такозвани пенали. Увођење превремене старосне пензије негативно се одразило на кориснике социјалног програма, који су се тада определили за посебну новчану накнаду

(Опција 5), и новчану накнаду (Опција 3) у складу са Одлуком Владе о утврђивању Програма за решавање вишка запослених у процесу рационализације и реструктурирања.

Дакле, право да се висина превремене старосне пензије одређује на исти начин као старосна пензија имали су само осигураници који су потписали социјални програм пре почетка примене Закона од 1. јануара 2015. године и који су у складу са Одлуком Владе били корисници права на посебну новчану накнаду (Опција 5), односно корисници новчане накнаде (Опција 3).

Захтев за утврђивање стажа

? А. Т., Франкфурт: Тренутно живим и радим у Немачкој, али ми је потребна потврда или уверење колико радног стажа имам у Србији ради даљег рада у Немачкој и остваривања немачке пензије. Како могу да добијем потврду о стажу у Србији?

Одговор: Између Србије и Немачке постоји споразум о социјалном осигурању, што значи да се приликом процене испуњености услова за стицање пензије сабира стаж остварен на територији обе државе. Захтев за стицање пензије или утврђивање стажа који је остварен у другој држави подноси се оном пензијском органу на чијој територији подносилац захтева живи. Пошто Ви живите у Немачкој, захтев за стицање пензије или за утврђивање стажа у Србији подносите носиоцу социјалног осигурања у Немач-

кој. Утврђивање стажа који је остварен у другој држави саставни је део поступка пензионисања, али ако желите да регулишете стаж у Србији пре подношења захтева за пензију у Немачкој, можете немачком органу социјалног осигурања поднети захтев за утврђивање пензијског стажа у Србији. Немачки пензијски орган ће Ваш захтев по службеној дужности проследити Фонду ПИО Србије ради утврђивања података о стажу, о чему ће бити достављена потврда немачком пензијском органу, као и Вама.

Накнада за телесно оштећење

? Л. З., Бор: Болујем од мултипле склерозе и пре десетак година ми је утврђено телесно оштећење главе 50 одсто. Интересује ме да ли ПИО фонд исплаћује накнаду за телесно оштећење.

Одговор: Право на новчану накнаду за телесно оштећење може се остварити за случај телесног оштећења проузрокованог повредом на раду или професионалном болешћу, под условом да телесно оштеће-

ње износи најмање 30 процената. Дакле, право на новчану накнаду за телесно оштећење не може се остварити ако је телесно оштећење настало као последица болести или је проузроковано повредом ван рада.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

! Више информација о свим питањима из области пензијског и инвалидског осигурања доступно је на сајту РФ ПИО www.pio.rs

Инвалидски пензионери и поновно запослење

? Р. Д., Чачак: Инвалидски сам пензионер од 1994. године. Радим као секретар Удружења пензионера. Место секретара Удружења је изборно и бира се на мандатни период од четири године. Извршни одбор ме је изабрао 24. 12. 2020. године са мандатним периодом до 24. 12. 2024. На бази одлуке Извршног одбора, са Удружењем пензионера сам потписао уговор о обављању привремених и повремених послова које и сада радим. Занима ме да ли имам право да и даље обављам наведене послове до истека мандата?

Одговор: Питање да ли корисник инвалидске пензије може да обавља одређену врсту посла или не, није из области пензијског и инвалидског осигурања већ може да буде регулисано прописима који се односе на права и обавезе из радног односа.

Са становишта пензијског и инвалидског осигурања регулисано је питање да ли инвалидски пензионер може да користи инвалидску пензију коју исплаћује Фонд ПИО и да истовремено

буде радно ангажован. Уколико корисник инвалидске пензије обавља послове и остварује право на накнаду по основу уговора о делу, уговора о привременим и повременим пословима или неког другог уговора, удружење је обавезно да га пријави на пензијско и инвалидско осигурање и да за њега уплаћује доприносе, али га Фонд неће позивати на контролни преглед ради поновне оцене радне способности и исплата инвалидске пензије се не обуставља.

Потврда о неисплаћеним пензијама

? Д. М., Параћин: Моја мајка је преминула у јануару ове године. Покренули смо оставински поступак и траже нам да доставимо и потврду о неисплаћеним пензијама. Где и како могу да добијем потврду о неисплаћеним пензијама?

Одговор: Потврду о неисплаћеним пензијама до датума смрти корисника за потребе оставинског поступка издаје она филијала ПИО која је вршила исплату пензије кориснику. Не постоји образац захтева, већ ћете захтев написати у слободној форми и предати на шалтеру надлежне организационе јединице Фонда ПИО (шалтери раде сваког радног дана од 8 до 15 часова), а потврда ће бити послата на адресу подносиоца захтева. Од документације је потребна копија извода из

матичне књиге умрлих и лична карта подносиоца захтева на увид.

У случају да Вам је потврда хитно потребна (већ заказано рочиште) постоји могућност да се обратите директно служби за исплату пензија у надлежној филијали и добијете потврду истог дана.

Уколико нисте у могућности да дођете у филијалу, можете упутити захтев за издавање потврде о неисплаћеним пензијама поштом на адресу надлежне филијале Фонда ПИО.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	ДАР КОЈИ СЕ ДАЈЕ МЛАДЕНЦИМА	ВРСТА АМБАЛАЖЕ	СТАВИТИ АДРЕСУ НА ПИСМО	ТРЧАЊЕ У ПРИРОДИ	КОЊ ИЗ ЛИПИЦА	ГРАД У РУМУНИЈИ	ВИДАРИ РАНА
РАДНИК У ПРОИЗВОДЊИ СТАКЛА							
БИСТРО НЕБО							
АЛКАЛОИД ИЗ ВЕЛЕБИЉА							
ШИНСКО ВОЗИЛО БЕЗ МОТОРА							
МУШКИ ПЕВАЧКИ ГЛАС				ИМПЕРАТОР УПИТНА ЗАМЕНИЦА			
ЕПСКА КЊИЖЕВНОСТ						ОЗНАКА ИТАЛИЈЕ УЧЕСНИЦИ ДОГАЂАЈА	
АНТИЧКО УТВРЂЕЊЕ У ХРВАТСК.							ПОСПАНКО
МЕСТО У ИСТРИ				БИВШИ (ЛАТ.) ОПСЕДАЊЕ			
ОЗНАКА ЗА ПОНД		ВРСТА КОЛАЧА МАЊЕ ВАЖАН					
БОЛЕСТ КОЖЕ					7. И 17. СЛОВО ОПШТИНСКЕ ЗЕМЉЕ		
КИЛОПОНД (СКР.)			ИНДИЈСКА НОШЊА ЛИХВАРИ, ЗЕЛЕНАШИ				
СЕДМИ ПАДЕЖ У ГРАМАТИЦИ							
ВРСТА МОРСКЕ РИБЕ						ОЗНАКА ЗА КАРАТ БОЖАНСКО ПИЊЕ	
НЕХАЈНО, НЕУРЕДНО							
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ПОТВРДНА РЕЧ МУСЛИМ. МУШ.ИМЕ			10. И 7. СЛОВО АРАПСКА ДРЖАВА			ЈЕДИНИЦА ЗА РАДИОАКТИВ- НОСТ
ЗБОГ ТОГА					ИСТА СЛОВА ЖЕНСКО ИМЕ		
СТАРИ НАЗИВ ЗА ВИЈЕТНАМЦЕ							
ОЗНАКА ЗА ИСТОК		ЗЕМЉОРАДНИК ОЗНАКА ЗА ЛИТАР					
ВОДЕНИЧАРИ							

МАГИЧНИ КВАДРАТ

	1	2	3	4	5	6
1						
2						
3						
4						
5						
6						

БА, ДИН, ИЗ, ЈА, ЈАЦ, КА, ПА,
РА, РА, РИ, СКИ, СТО,
СТО, ТИ, ТИСТ, У, [ТАЈ, [ТИ.

ВОДОРАВНО И УСПРАВНО:

1. Израстање,
2. Пространства,
3. Становник покрајине у Шпанији,
4. Притиснути тело са два прста,
5. Мушко име,
6. Један спортиста.

МАГИЧНИ КВАДРАТ

5x5 СА БРОЈЕВИМА

	8		23	
9		19		17
	5	13	21	
24		7		2
	18		3	

У празна поља овог квадрата 5x5 упишите преостале бројеве од 1 до 25, тако да збир у сваком водоравном реду, усправним колонама и дијагонали буде 65.

РЕШЕЊА - СКАНДИНАВКА: стаклар, ведрина, атропин, адресина, бас, цар, епика, и, Нарона, Ика, екс, п, торга, осип, енч, кп, сари, локатив, орада, к, немарно, да, ие, зато, кк, Анимити, милиари, МАГИЧНИ КВАДРАТ: израшати, простори, баскијац, уштитати, Стојадни, капист. МАГИЧНИ КВАДРАТ СА БРОЈЕВИМА: 1, 8, 22, 23, 11 - 9, 14, 19, 6, 17 - 16, 5, 13, 21, 10 - 24, 20, 7, 12, 2 - 15, 18, 4, 3, 15.

Да ли сте знали ...

– да је, према Европској агенцији за животну средину, бука одговорна за 16.600 превремених смрти и више од 72.000 хоспитализација

сваке године само у Европи? Светска здравствена организација дефинише звуке изнад 65 децибела као загађење буком и указује на то да је миран сан немогућ са ноћним нивоима буке изнад 30 дБ. Сирена аутомобила, рецимо, производи 90 дБ, пнеуматска бушилица 110 дБ, а лавез паса од 60 до 80 дБ.

– да је анехогена комора у седишту Мајкрософта, у Редмонду, САД, званично најтише место на Земљи? Позадинска

бука се процењује на -20,6 децибела, што скоро одговара звуку који производе молекули ваздуха који се сударају једни са другима (око -24 дБ). У овој комори, коју су изградили инжењери Мајкрософта, могу се зато јасно чути физиолошки звуци – откуцаји срца, крв која тече кроз уши, шкрипање зглобова. На овом месту нико није успео да остане дуже од 45 минута.

– да је најтише природно место на Земљи Антарктик? Његов ледени покривач, који покрива више од 14 милиона км² углавном је остао нетак-

нут цивилизацијом, уз неколико малих заједница научника. Скоро исто тако тихе су и подводне пећине Так Би Ха Центе на полуострву Јукатан (Мексико). У скоро седам хиљада ових пећина, које су међу последњим нетакнутим местима на свету, једини звук је повремено капање воде.

– да је Цирих (Швајцарска), према Светском индексу слуха, идентификован као град најмање загађен буком у свету? Овакав резултат је

добијен на основу 200.000 тестова слуха који су урађени широм света током истраживања Светске здравствене организације о загађењу буком на 50 локација.

– да су најчешћи здравствени проблеми које узрокује бука губитак слуха, стрес и висок крвни притисак? Ови здравствени проблеми могу утицати

нарочито на децу – утврђено је да многа деца која живе у близини аеродрома или у бучним улицама пате од стреса и других проблема, попут оштећења памћења, нивоа пажње и вештине читања.

Лековите мисли

Посетио је музеј. Напољу је падала киша.

Кад вас неко држи у шаци, морате да му гледате кроз прсте.

Трошација је. Троши време.

Креснуо сам му све у брк. Позовите ватрогасце.

Историја тражи речи, а садашњост дела.

Ценкао се јер је желео успех по сваку цену.

Душан Старчевић

Уметност ћутања

Онај што је све научио, није имао времена да стекне нова знања.

Ако човек ниси, немој ни животиња бити.

Ко уме да ћути, треба га слушати кад говори.

Афористичари су добри, ако не испадну смешни.

И то је вест: злопамтило болује од деменције.

Кад ђаво однесе шалу, видите свог бога.

Бранка Лазивић

Узимање мере

Чувајте младост, да у њој не остарите.

Стари су они људи који би се лако одрекли будућности.

Старост све прашта, посебно када сте сами са њом.

Истина нема шансе код онога што мисли да је увек у праву.

Немају довољно мере, па су је мени поново узели.

Милијан Деспотовић

Поглед на стварност

Код понављања ранијих грешака свака нова је све гора.

Ко пита разумеће и ако одговор не добије.

Најбољи поглед на стварност је стварни поглед.

Немање никаквог посла изнурује више од самог посла.

Само афоризам који има смисао може истовремено да буде мала и велика мисао.

Слободан Дучић

Драгоцености

Лепота је на површини. Доброта је у дубини.

Прејакe убија понос, слабиће морал.

Сваком се стомак у очи излије.

У лажи су кратке ноге, а дуг језик.

Просечни одбацују и горе и боље од себе. А таквих је највише.

Ствари постају драгоцене тек кад почну да нестају.

Радмило Мићковић

Миротворци

Водим одбрамбени рат. Многи не знају да је напад најбоља одбрана.

На оштар афоризам многи су се посекли.

Миротворац, помирио се са свим болестима старости.

Кредит није креда, коју сунђер може да обрише.

Како смо се слепо волели, позавидео би нам и Филип Вишњић.

Радомир Станојковић